

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
PODZIM 2012

*Alternativní
investice
pod lupou*

Zázraky
Věry
Čáslavské

Podzim
v New Yorku

NOVÝ PEUGEOT 208

JIŽ OD 220 000 Kč

ESP • ABS • 6 AIRBAGŮ

5 LET
ZÁRUKA

LETY JIŽ
DOVYDRŽÍTE

PEUGEOT DOPORUČUJE **TOTAL** PEUGEOT FINANCE

Pro model 208 s motorem 1.0 68 k MAN5: kombinovaná spotřeba (l/100 km) 4,3 a emise CO₂ (g/km) 99. Pětiletá záruka se skládá z dvouleté zákonné záruky a bezplatného poskytnutí produktu Peugeot Optiway Garantie na 3 roky (nebo do najetí 60 tis. km). Více na www.peugeot.cz. Foto je pouze ilustrativní.

Záleží nám nejenom na vaší spokojenosti za volantem, ale i na bezpečnosti. Proto vám nabízíme nový Peugeot 208, který má již v základní výbavě ABS, ESP, tempomat a 6 airbagů. Vůz s nejvyšším standardem bezpečnosti a pětihvězdičkovým oceněním EURO NCAP za rok 2012 – to je Peugeot 208.

Sledujte nás na
facebook.com/peugeot.cz

NOVÝ PEUGEOT 208

Miláček nejen francouzského publika, návrhář Alber Elbaz, který snad v motýlku chodí i spát, uvedl v nové podzimní kolekci Lanvin šaty, jejichž základem byla kůže nebo brokát. Exotickou kůží obdařil i sezonní verzi kabelky Happy. Prodává Simple Concept Store.

Mokasíny od italské značky Tod's jsou nesmrtelné a měly by tvořit základ šatníku stejně jako balerínky nebo lakované černé lodičky. Pro letošní podzim a zimu dostaly extravagantní leopardí vzor a Gommino kůže takzvanou úpravu „pony“ (kůže s chlupem). Koupíte v Pařížské 13.

Vlajkoňem francouzské elegance je u nás také značka Un 1 Deux 2 Trois 3 Paris. V její nové kolekci najdete jak klasické kožené minisukně jako z filmů nové vlny šedesátých let, tak chlupatá boletka Réve z králíčí kůže, která zase evokují módu „sedmdesátek“.

PRO NI

Hřejivě in

Tolik módních návrhářů se při tvorbě nových kolekcí ještě neshodlo. Někteří na přehlídkách představili navzájem velmi podobné áčkové sukně à la padesátá léta, jiní se nakazili gotickou atmosférou nebo se zamilovali do krajky a metalických odlesků. Hlavní trend nové sezony ale předvedli téměř unisono: kůže a kožešiny, kůže a kožešiny a opět kůže a kožešiny... Na druhou stranu, znáte snad lepší materiál, který by vás zahřál od prvních sychravých dní až po jarní oblevu?

Text **Mária Mičoušková** Fotografie **archiv**

Na milánském Fashion Weeku nesměla chybět ani značka Ermanno Scervino. Kromě nadvlády lahově zelené barvy měla každá třetí modelka kožešinový límec, štólu nebo rovnou kabát s koženými rukávy. Získáte také v Pařížské 18.

Italská značka Fendi, o níž málokdo ví, že pro ni již neskutečných čtyřicet let navrhuje také Karl Lagerfeld, je svým zpracováním kůže pověstná. V poslední době se zaměřila na kožešiny barvené do módních valérů, pruhů apod. A netýká se to jen kabátů, vest a doplňků, ale také bot.

Původně chtěl být návrhář Brunello Cucinelli inženýrem. Ještě že nakonec koupil továrnu na výrobu kašmírových tkanin a založil své módní impérium. Přišly bychom o hodně, například o tento norkový kabátek se střihem podobným klasickému „křiváku“. K dostání v Pařížské 18.

Minulou sezonu se tento trend objevoval jen v názvu, nyní vládne v plné síle. Řeč je o kabelkách s jedním uchem a čtvercovým formátem buď s pevným kovovým rámem, nebo vnitřní výztuží, jak vidíte na kabelce Salvatore Ferragamo z hadí kůže z aktuální kolekce.

Pražský multibrandový butik Obsession otevřel svoji druhou pobočku v Široké ulici 9. Kromě kožichů řecké společnosti Marco Varni tu budete obdivovat i dámské boty Gianvita Rossiho. Syn známějšího návrháře Sergia Rossiho o nich hovoří jako o prodloužení ženského těla i duše.

Nejen u srdce, ale doslova i na těle vás zahřeje nákup kabelky z nové kolekce Armani Jeans. Reminiscence na starodávné rukávničky zajímavě okoření každý outfit. Prodává Beltissimo.

Milé čtenářky,

nečekaně dlouhé a na české poměry přívětivé léto se pomalu, ale jistě přeměnilo v podzim. A to je ten pravý čas pro další, již osmnácté číslo Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny.

Dovolenkové období ale nebylo důvodem k utlumení klubových aktivit. Těší nás registrace 35 nových „prázdninových“ členek, které tak projevíly zájem o investování i naši klubovou síť. Celkem je nás již 2 450! Děkuji také za všechny dotazy, postřehy, komentáře i nápady od vás, členek i potenciálních partnerů klubu či jeho dílčích odborně-společenských setkání.

Jen připomínám, že komunikovat s klubem můžete prostřednictvím formuláře Napište nám, umístěného na www.investicniklub.cz, či e-mailem na adresu damsky@investicniklub.cz.

A co konkrétního najdete v aktuálním čísle časopisu? Nenechte si ujít žádnou z odborných rubrik. Třeba článek o alternativních investicích vás může inspirovat při vašem osobním investování. Zajímavé čtení o srovnání vyspělých a rozvíjejících se trhů vám nabízí zase z jiného úhlu pohledu David Navrátil. A zmíním ještě Zeptali jsme se, kde najdete mimo jiné také informaci o důsledku jednoho (asi dobře myšleného) zrovnoprávnění nařízeného EU, které má ale bohužel za následek zdražení pojištění právě pro nás, ženy. A které osobnosti na vás čekají v podzimním čísle? Netradiční rozhovor pro rubriku Portrét vedla (tentokrát opravdu jemně) Barbora Tachecí s nestárnoucí Věrou Čáslavskou. Milou a úspěšnou dámou je také lékařka Yvonne Bergerová, které za vás Petra Doležalová položila pět zvědavých otázek. Nálož životní inspirace vás určitě čeká v Klubovém zoomu, a naopak odpočinout si můžete počtením o New Yorku či slovenských Tatrách. A protože podzimní období je takovým návratem z cest zase k pracovním povinnostem a disciplíně, Etiketu jsme cele věnovali vztahům na pracovišti. A to nezmiňuji další zajímavosti, kterými vás tentokrát toužíme překvapit a potěšit. Snad se nám to alespoň trochu povede!

Za celou redakci Lady In vám přeji příjemné čtení a ve všech směrech pozitivní podzim.

Romana Vlková

LADY IN, podzim 2012

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vlková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Jaroslav Kropáček, Vera Maria Budway Strobach, Michaela Matochová

Spolupracovníci: David Navrátil, Tomáš Ondřej, Pavlína Zelničková, Barbora Tachecí, Libor Budinský, František Mašek, Mária Mlčoušková, Ladislav Špaček, Darina Sieglóva

Grafická úprava: Radek Rytina

Foto obálka: Alen Avlad

Obrazová úprava: Vladan Krumpal

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Expodata-Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

Obsah

- 3 PRO NI
V nové kůži
- 6 PORTRÉT
Vzestupy i pády Věry Čáslavské
- 10 TVŮRKYNĚ
Hravé interiéry Zuzany Jančuškové
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Rozvíjející se ekonomiky: mýty versus fakta
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
O kráse a zdraví s estetickou dermatoložkou Yvonne Bergerovou
- 16 ETIKETA
I v práci platí pravidla
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Alternativní investice – jejich výhody i rizika
- 22 SVĚT NA DLANI
New York: vítá vás Velké jablko
- 27 GURMÁNKA
Restaurace James Dean: hamburgery a rock'n'roll
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Strategická alokace aktiv
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Ženy, které měnily svět
- 32 TOP RELAX
Tatranský luxus u Štrbského plesa
- 35 SEZONNÍ MENU
Podzim plný inspirace
- 36 KULTURNÍ TIPY
Podzimní kulturní akce v drobnohledu Lady In
- 38 ZEPTALI JSME SE
... generálního ředitele Pojišťovny ČS, Vienna Insurance Group,
Petra Zapletala, jak si stojí české pojišťovnictví

Text **Barbora Tachecí**
Fotografie **Petra Doležalová**

Věra Čáslavská – legenda nejen sportovní – na mne mávala přes půl Vítězného náměstí v Praze, když celá rozesmátá a jako vždy pozdě vyběhla z metra. Odmítla nastoupit do zaparkovaného auta a za rukáv mne táhla do restaurace Kulaťák kousek od nás. „Dobře si to tu prohlédněte,“ pravila mile, leč rázně. A ukazováček zapíchla do jednoho kulatého stolu se slovy: „Stalo se to tady, tady se stal zázrak – ale to vám povím až později.“

Sběratelka zázraků

Při cestě autem mi popisovala, jak si musela založit už pátou e-mailovou adresu, protože má přehlcené schránky. Pracovat s internetem se prý naučila v internetové kavárně a už s ním umí divy: všechno si najde, graficky upraví, doplní grafy či tabulkami – jen tu poštu nestihá mazat. „Nemám čas pronikat do věcí a to mě znervózňuje,“ svěřila se paní Věra a dodala: „Na stará kolena jsem čím dál zvědavější a chci čím dál víc vědět. Chci objevovat nové věci.“

Vaše honba za informacemi je zvláštní, u zralých lidí cítím spíš nechuť učit se něco nového.

Já úplně objevuju svět. Tak třeba jdu za Pavlem Kosatikem na autogramiádu naší knihy do Městské knihovny a náhodou narazím na legendární hospodu U Medvídků, kam občas zavítal i Václav Havel. Tak tam zahučím, dám si pivo a vnímám každou třísku, každý úsměv a je to intenzivnější než film. A tak mě to popadlo a chci poznat každou hospůdku a každý zapomenutý koutek Prahy.

Proto jste mne hned po setkání táhla do Kulaťáku?

Ne, chtěla jsem vám vyprávět o pokoře, za kterou jsem byla právě tady obdarována.

Jsem napnutá.

Když Václav Havel slavil 75. narozeniny v galerii Dox, přinesla jsem mu zvláštní dárek. Znátku, na níž byl výjev ze závěru Odcházení: Havel se vynoří

z kalných vod, zvolá Pravda zvítězí nad lží a nenávisť! a zase se ponoří. Chtěla jsem ho na té známce v tom momentu vynoření a s bublinou u pusy, kde je ten text. A že si to třeba jednou jeho kamarádi budou lepit na pohledy, které budou posílat Klausovi a tak (smích).

Jak jste tu fotku sehnala?

Dalo to práci, velkou. A když přišla hodina H, vyrazila jsem s dcerou a tím dárkem na narozeniny. Jenže Václav Havel byl předhozen davu – neuvěřitelný mumraj, každý si na něj chtěl sáhnout nebo se s ním fotit a on tam stál opřený o hůl, naprosto vyčerpaný. Jak byl vždy laskavý a vstřícný, tak to mlčky snášel a trpěl, vypadal naprosto zuboženě. Byla jsem z toho úplně špatná, nemohla jsem mu pomoci. Pak ho chtěl někdo bujaře obejmout a on málem spadl. A ve mně se něco zlomilo, musela jsem okamžitě pryč, toho jsem se nemohla účastnit. A vypadla jsem i s tím nepředaným dárkem.

Už přijde ten zázrak?

Bližím se. Druhý den jedu tramvají do BBC a zjišťuji, že mám rezervu půl hodiny. To se mi nikdy neděje, komfort třiceti minut k dobru si nemůžu dovolit. Tak vyletím z tramvaje, vlítnu do nejbližší hospody a dám si svíčkovou. Dojždám a říkám si, že druhý den letím do Japonska a měla bych s tím dárečkem pro Havla něco udělat. Píšu SMS kvůli předání dárku jeho asistentovi a koutkem oka zahlédnu člověka, který se Havlovi neuvěřitelně podobá – jenže jde

svižně, mladistvě, prostě švihák, žádná hůlka, hnědé sako, má saténovou šálu (to nikdy nezapomenu) a vzpřímená záda. A já si říkám: ty brdo, ta podoba je až neuvěřitelná! A protože mi bylo jasné, že to nemůže být Havel, píšu si dál svou textovku. Načež číšník toho pána posadil k mému stolu, ani se mě nezeptal, a donesl mu víno. Vůbec si ho nevšímám. Jenže najednou ucítím to napětí, tak zvednu oči, vidím ho zblízka – a on to byl Havel! Na celou hospodu zařvu: „Vašku! Co tady děláš?“ A on: „Věro, co tady děláš ty?“ Byla jsem šokovaná jeho kondicí, tím, že ho vidím, všim! Sáhla jsem do kabelky, kde jsem pořád měla ten dárek, a on zjihnul jak malej kluk. Takové souhře neuvěřitelných okamžiků říkám zázrak.

○ Zázraky se Věře Čáslavské dějí často. Ten s Václavem Havlem jí dal cennou zkušenost: člověk nemusí vždy tlačit na pilu a všude se drát, aby byl někde první. Když paní Věra říká, že i pokora může dovést k cíli, cítíte naprosto vyzrálou osobnost, pro kterou byl právě tento zážitek nezapomenutelný – měla štěstí vidět Václava Havla naposledy před jeho odchodem a tak, jak si ho pamatovala z dob, kdy pro něj na Pražském hradě pracovala. Je vidět, že nad jeho náhlou změnou kondice hodně přemýšlela a spojila si ji se sportovními zkušenostmi – před velkým výkonem člověk zburcuje síly a ožije, koncentrují se v něm veškeré energie. Pro Václava Havla bylo takovým výkonem Odcházení a následně jeho vlastní odchod. Paní Věra je tedy přesvědčena, že bývalého prezidenta zažila v momentu posledního vzdušného

Když Věra Čáslavská říká, že prožívá velmi spokojenou životní etapu, není důvod jí to nevěřit. Vypadá báječně a dělá báječné věci.

V roce 1968 byla vyhlášena nejlepší sportovkyní světa a stala se druhou nejpopulárnější ženou planety po Jacqueline Kennedy.

Do roka a do dne...

ZA TENTO VÝKON UŽ MÁ VĚRA ČASLAVSKÁ PŮL LÁHVE ŠAMPAŇSKÉHO V KAPSE. KDYŽ JELI S TOMÁŠEM DIMTREM Z VYDAVATELSTVÍ MLADÁ FRONTA NA OSTRAVSKÝ KŘEST KNIHY, VSADIL SE O ŠAMPAŇSKÉ, ŽE VĚRA TENTO CVIK UŽ NEUDĚLÁ. ASI JI MÁLO ZNÁ – VRHLA SE DO CVIČENÍ A UŽ JEV PŮLI CESTY. ZJISTILA TOTIŽ, ŽE V TOM, ABY ZVEDLA OBĚ NOHY TĚSNĚ K TĚLU A KVĚT SE UZAVŘEL, JÍ BRÁNÍ ŽENSKÉ PŘEDNOSTI. „JE TO ZATÍM POLOTOVAR, DO ROKA A DO DNE ZHUBNU 15 KILO A LOTOSOVÝ KVĚT BUDE KOMPLET,“ SMĚJE SE VĚRA ČASLAVSKÁ A TOMÁŠ DIMTER NECHTĚ SE CHYSTÁ NA KOUPÍ SKUTEČNĚ KVALITNÍHO PITÍ. (A MALÁ PERLIČKA: DO OSTRAVSKÉHO RYCHLÍKU NASKAKOVALA KVŮLI SVÉ TRADIČNÍ NEDOCHVILNOSTI ZA JÍZDY!)

A jaký nejčerstvější zážrak se vám stal?

Na karlovarském festivalu. Jeden večer jsem potřebovala jet domů, ale už nic nejelo. Tak jsem šla stopovat s vědomím, že se starším dámám asi moc nestaví. Byla půlnoc, zastavilo první auto s mladým klukem, jenže jel bohužel jinam. Tak jsem zůstala na tmavé silnici bezmocně stát a najednou tam ten kluk, který už vyrazil, dal zpátečku s tím, že mne tedy domů hodí. Pochopitelně nevěděl, kdo jsem, byla jsem za paní Columbovou, kterou, jak známo, nikdo nikdy neviděl. A cestou mi vypráví o svém kamarádovi, který myslí na nejhorší, protože se s ním rozešla dívka. Tak mu říkám, ať mu vzkáže, že když se s ním rozešla, tak není pro něj, a ať je rád, že to tak dopadlo. Ještě rychle vytáhnou nějakou kartičku z kabelky a napíšu mu, ať se drží, podepíšu ji a posílám tomu nešťastníkovi.

Co bylo dál?

Druhý den, když jsem se musela do Varů vrátit kvůli představení filmu Olgy Sommerové Věra 68, někdo v davu mává tou kartičkou a volá: „Paní Čáslavská, přijel jsem poděkovat, že jste mi zachránila život!“ Až tam jsem zjistila, že jsem mu vše napsala na pozvánku od Japonců, kde na druhé straně bylo mé jméno, a on si zjistil, kdy bude to promítání filmu.

Jak se vám samotné film o sobě líbil?

Napodruhé víc než napoprvé. Trochu mě ale naštvál jeden novinář, co napsal, že si stavím pomníčky. Přitom já je nesnáším – zpívám spolu s Krylem: „Pomníčky stavíte, prosím vás, komu?“ Vyčítal Olze, že mi nekladla žádné nepřijemné otázky, aniž by pochopil, že film byl především o estetickém vnímání sportu, nikoli o kladení otázek. Nakonec, Olga je ve svém oboru profík, ví, co chce, a celý film pojala prostě podle svého.

○ Sto čtyřicet medailí, z toho sedm zlatých a čtyři stříbrné olympijské, pasovalo gymnastku Věru Čáslavskou na neúspěšnější československou sportovkyni všech dob. V roce 1968 byla vyhlášena nejlepší sportovkyní světa a stala se druhou nejpopulárnější ženou planety po Jacqueline Kennedy. Ve stejném roce podepsala manifest Dva tisíce slov a odplatou jí byl společenský pád. Po roce 1989 si ji vybral za svoji spolupracovnici Václav Havel. Její život se stal unikátním námětem jak pro zmíněný film Věra 68, tak pro letos vydanou knihu Pavla Kosatíka Život na Olympu.

Vášim druhým pomníkem měla být podle některých kritiků i Kosatíkova životopisná publikace, že?

Kosatíkova kniha je především o duchovních rozměrech sportovkyně, která díky sportu zdokonalovala sama sebe. A to i v jiných oborech a rovinách – filozofických, názorových, mentálních... tedy nikoli jen v kotrmelcích. Víte, sport mi přinesl nekonečně mnoho nevšedních zážitků, otevřel mi prostor ke světu i k sobě samé. Díky tomu jsem třeba mohla zaujmout jasně občanské postoje v osmašedesátém roce, svým podpisem pod Dva tisíce slov jsem vybědla i další k podpisu, mé jméno platilo. Pokusila jsem se olympionismus povýšit do jiných dimenzí než jen sportovních... A právě o tom ta kniha, kromě jiného, je.

Několikrát jste zmínila svoji přítelkyni Olgu Sommerovou, která se proslavila nejen díky svým dokumentům, ale i hodně hlasitěmu feminizmu. Cítíte věci stejně jako ona?

Ano. Cítím je téměř totožně. A moc jí fandím, když vím, kolika zoufalým ženám pomohla. Jen – a asi je to důsledek věku – neumím věci tak ostře a nahlas pojmenovávat. Feministku si pořád představuji jako ženu mužského zjevu, v tmavém pánském obleku a s bičikem za zády. Možná proto se tak zdráhám samu sebe nazývat feministkou. Ale podívejte se na Olgu: krásná žena s dlouhými blond vlasy, před kterou jdou muži ještě stále do kolen. Musím se zbavit té své předpojatosti, uvědomit si, že feminismus není sprosté slovo. A ženám, které hledají rovné startovací podmínky, prostě fandím.

○ Je to jak z vymyšleného filmu: Věra Čáslavská byla ve své době jednou z nejpopulárnějších žen světa, měla statisíce obdivovatelů, ale spolehlivého a láskyplného manželského soužití se jí nedostalo. Už kdysi jsem se jí ptala, jakou jedinou věc by na svém životě změnila, kdyby mohla. S úsměvem na tváři a bez jakéhokoli rozmýšlení řekla: „Za manžela bych si opět vzala Josefa Odložila, abych s ním měla dvě hezké děti, a pak se pokusila o světový rekord v běhu do pryč.“

I vám muži leželi u nohou – nevadí vám, že žijete sama?

Když řeknu pravdu, tedy že ne, budou jistě mnozí vykřikovat, že k tomu vede právě ten feminismus. (smích) Pravda je ovšem taková, že pro mne je

Věra Čáslavská žádné pózy nedělá – takhle si doma čte běžně, je jí tak jednoduše skvěle.

samostatný život v dané etapě nejsvobodnější, a tím i nejpohodlnější. Děláním toho tolik, že skoro nejsem doma – co by na to nějaký chlap řekl?

Třeba by chtěl chodit s vámi.

Pochybují, že by ho to bavilo. Podívejte, třeba na londýnskou olympiádu jsem dorazila později, protože jsem tu měla na starosti japonské děti. Přiletěly z oblastí postižených tsunami, dělala jsem jim tu jejich olympiádu. Teď s jedním vynikajícím rytcem chystáme krásnou medaili k devadesátinám Dany Zátokové. Nebo budeme spolu s Olgou pokračovat v besedách pro školní mládež, která po zhlédnutí filmu Věra 68 zpravidla mívá bezpočet fantastických a inteligentních otázek... Ti mladí lidé po skončení projekce aplaudují vstojem...

A totéž je s Kosatíkovou knihou. Ta je od 3. května nejprodávanější knihou v republice.

○ Věra Čáslavská měla s Josefem Odložilem dvě děti – Radku a Martina. Nešťastný srpen roku 1993 ale do vztahů v rodině výrazně zasáhl. Na diskotéce v Domašově došlo mezi otcem a synem k potyčce, která skončila Odložilovou smrtí. Po zdlouhavém procesu byl Odložil mladší odsouzen ke čtyřem letům vězení, avšak vzápětí mu tehdejší prezident Václav Havel udělil milost. A na to přišla pro Věru Čáslavskou od osudu další rána: z veřejného života ji vyřadila zákeřná psychická nemoc – deprese. Prala se s ní šestnáct let.

Jaký máte dnes vztah ke svým dospělým dětem? Dělají vám občas garde?

Dcera docela často, se synem teď zažíváme

komunikačně trochu obtížnější období. Pracuje na Moravě, nemůže tak často jezdit, je to těžké. Ale ten motor nahazujeme a jednou jistě naskočí, s pokorou mu dávám čas. To víte, že to nešťastné období po naší rodinné tragédii jsme těžce nesli všichni tři. Dodnes si vyčítám, že jsem se ho v křivě zmanipulovaném procesu nedokázala dostatečně zastat a nechala vše v rukách „spravedlnosti“, ale já v tu chvíli už měla svých starostí nad hlavu.

Myslíte s psychickou nemocí?

Jistě. Těžko se to popisuje někomu, kdo to nezažil.

Zažila jsem to.

Tak jo, vy budete vědět, že říkám pravdu. Bylo to absolutně nejhorší období v mém životě a chtěla jsem nebyť. Žila jsem pod tmavou peřinou, nevnímala jsem nic než svoji bolest. Nevěděla jsem, co je a co bude, a nezajímalo mě to, jen jsem nemohla žít. Byla jsem pro své okolí jak obtížný hmyz.

To neříkejte, byla jste vážně nemocná a jedině nejbližší okolí a lékaři mohli pomoci.

Jenže já jsem pro ně byla zapeklitý případ, žádná medikace vybraná na těch nejlepších pracovištích nezabírala. A tak jsem střídala špitál a domov a ani na jednom místě si nevěděli rady. Bylo to nekonečné, děti už ze mne byly strašně unavené a zoufalé, v nemocnici měli pocit, že věda je na mne krátká. Nemohla jsem spát a věčné bdění přinášelo jen další utrpení. Tak jsem uprostřed psychických bolestí řekla dost a vysadila úplně veškerou medikaci.

Velmi rizikový krok, víte to?

Věra Čáslavská

Fenomenální česká sportovní gymnastka, sedminásobná olympijská vítězka, čtyřnásobná mistryně světa, jedenáctinásobná mistryně Evropy a čtyřnásobná Sportovkyně roku Československa. Vrcholem její kariéry byly jednak Letní olympijské hry 1964 v Tokiu, (vítězství ve víceboji jednotlivců, v přeskoku a na kladině), ale především rok 1968: na LOH v Mexiku získala zlato ve víceboji, za přeskok, bradla a prostná; vdala se za Josefa Odložila,

českého reprezentanta v běhu, a ukončila sportovní kariéru. Při slavnostním ceremoniálu předání medailí na protest proti okupaci Československa během sovětské hymny odvrátila hlavu od sovětské okupantské vlajky. V témže roce byla vyhlášena nejlepší sportovkyní světa a zapojila se do politického života – podepsala petici Dva tisíce slov. V roce 1971 byla vyloučena z řad členů ČSTV. Věnovala se trenérské činnosti. Později jí bylo dovoleno pracovat jako

trenérka v Mexiku (1979–1981). V lednu 1990 se stala poradkyní prezidenta Václava Havla pro sociální otázky a sport, od roku 1991 pak působila jako jeho asistentka. V letech 1990–1996 byla předsedkyní Českého olympijského výboru, poté i členkou Mezinárodního olympijského výboru (1995–2001).

Udělená ocenění:

4× Sportovec roku – 1964, 1966, 1967 a 1968

Jistěže jsem to věděla, ale cítila jsem, že hůř už být nemůže. A od toho dne začal můj zpočátku velmi nesmělý krok do života. Nechci svůj radikální postup nikomu doporučovat, to vážně ne. Když medicína funguje, je to skvělé. Ale mně už bylo dočista jasné, že jestli neudělám něco zásadního a jinak než dosud, prohraju na celé čáře. Když jsem pak po řadě měsíců samoléčby potkala profesora Höschla a smála jsem se na něj, řekl větu, na kterou nikdy nezapomenu: „Paní Čáslavská, vy jste položila vědu na lopatky!“

Dokážete odhadnout, co bylo tím spouštěčem nemoci ve vašem případě?

Můj život. Nebyla to jedna tragédie nebo jedno stresové období. Od mládí jsem byla pod tlakem, a nejen sportovním. Vždyť byl ten osmašedesátý, po listopadu Hrad a už Havlovi jsem říkala, že bych toho potřebovala nechat. Víte, běžné je, že když podáváte jakýkoli výkon včetně těch, které vás vyčerpávají, nechává si vaše tělo malou rezervičku, aby se mohlo znovu nadechnout, až to skončí. Jenže já jela bez rezerv.

Co byla nejlepší investice vašeho života?

Nepočítáme-li děti, pak sport. Ale ne kvůli zlatým medailím ani kvůli úspěchům a potlesku – sport mi dal jméno, díky němuž dnes mohu pomáhat. Jen perlička: jedna firma mne zneužila na svých reklamních materiálech. Tak jsem se obrátila na právníka a on doporučil dát to k soudu s tím, že budeme hrát o tři sta tisíc. Moje dcera na to řekla: „Mami, to je skvělé, měla bys na nové auto a třeba na lázně.“ Jenže já už jsem případnou výhru slíbila na nákup speciální kladiny do jedné školy. Rozumíte mi? Třeba tam vyrostou nové gymnastky!

Foto: archiv Věry Čáslavské

1968 nejlepší sportovkyně světa, druhá nejznámější žena světa 1989 Cena Pierra de Coubertina udělená Mezinárodním výborem pro fair play při UNESCO 1991 uvedena do Dvorany slávy v New Yorku 1991 Olympijský řád Mezinárodního olympijského výboru 1995 Státní vyznamenání Medaile za zásluhy II. stupně z rukou prezidenta ČR Václava Havla 2010 japonský Řád vycházejícího slunce

TVŮRKYNĚ

Oblíbeným postupem Zuzany Jančuškové je prostor co nejvíce otevřít a vložit do něj různé bloky sloužící jako úložné prostory nebo různá pracovní, oblužná a jiná zákoutí.

Základ interiéru karlínského bytu je bílý, pestrou melodií designérka rozehrála až na vybraných plochách. V kombinaci barev se inspirovala ilustracemi Jordiho Labandy. Bar ve Fitness BBC: prosvětlená stěna a bílé aranžmá zdůrazňují opálení klientů solária, police kopírují křivku EKG.

Hra na schovávanou

Nadějná interiérová designérka a architektka Zuzana Jančušková sice pochází ze Slovenska, po vystudování oboru průmyslový design nábytku na Technické univerzitě ve Zvolenu však přesídlila do Prahy, kde začínala ve známém studiu de.fakto. Dnes již čtvrtým rokem samostatně tvoří interiéry, které si drží originální rukopis a přes svůj racionální základ jsou velmi hravé. Přesvědčit se o tom mohli zákazníci nejen v Česku nebo na Slovensku, ale třeba i v Londýně.

Na začátku kariéry prošla jedinečnou průpravou. První výhodou bylo, že na univerzitě ve Zvolenu se orientují na práci se dřevem a navrhování a výrobu dřevěného nábytku. Seznámila se tu tak se všemi možnými technologiemi, postupy, konstrukčními nástrahami a naučila se řemeslné principy. Dřevo ovšem nezůstalo jediným leitmotivem jejích interiéru. Ráda pracuje se sklem a plexisklem, corianem, laminem apod.

Podruhé na ni šťastná hvězda zasvítla při rozhodování, jaký druh seberealizace si po přesunu do Prahy vybere. Obrátila se na jedničku na interiérové scéně, studio de.fakto, a byla přijata jako interní designérka. Tady získala zkušenosti a představu, jaké je to vést návrh od první konzultace s klientem přes komunikaci s dodavateli až po vyřešení posledního detailu ve skutečném interiéru.

Během svého působení v de.fakto realizovala interiéry soukromých bytů a rodinných domů i komerční prostory. Po osamostatnění v roce 2009 se její záběr ještě rozšířil. Přibýly kancelářské a obchodní prostory, také víc řeší architektonické dispozice a jiné složitější prvky. „Kdybych měla vystihnout svůj rukopis, určuje ho snaha o univerzální

Text **Mária Mičoušková** Fotografie **archiv Zuzany Jančuškové**

„Mám ráda tu řetězovou posloupnost. Někdy spoluprací s klientem začínám kvůli přestavbě dětského pokoje, pak dojde na celý byt a nakonec mě třeba doporučí sestře, která plánuje stavbu domu...“ říká designérka.

V prodejně Polopapelo nehleďte zboží na policích a klasických věšácích. I tady autorka rozehrála struny své fantazie a hravosti.

a funkční základ interiéru, který často mívá minimalistický charakter, nezacházím v něm ale do extrému. V návaznosti na něm pak řeším zbývající prvky a detaily, u nichž už klidně rozvinu svoji fantazii. Jsou koncipovány tak, aby se daly lehce vyměnit bez výrazných finančních i stavebních zásahů,” vysvětluje Zuzana Jančušková.

V interiéru doplňuje víceméně mužské prvky těmi ženskými, jemnými, intuitivnějšími. „Často o sobě také říkám, že takzvaně uklízím. V podstatě nemám ráda nábytek a můj ideální prostor je prázdný. Toužím jednou projektovat byt, který by vypadal jako prázdná tělocvična a jen vysouváním, vyklápěním a posouváním prvků řízených dálkovým ovladačem by se v prostoru objevily stoličky, postel a podobně.“ Odtud nejspíš její opakovaná řešení úložných míst, která schovává do bloků vložených do prostoru. Tak vznikají čisté, nerušící plochy, o nichž člověk mnohdy netuší, že se za nimi něco skrývá. Hned několik takových bloků navrhla například při rekonstrukci bytu v karlínském komplexu River Diamond. „Původní prostor byl nelogickou změtí dveří a přiček. Vše jsem vybourala. Místo WC jsem navrhla zádveří se skrytou skříň.

Mnoho místa na vestavný úložný bílý box jsem ušetřila díky skleněnému točitému schodišti na míru, kuchyň a ložnici s blokem průchozí šatny jsem nechala otevřeně do prostoru. Dveře jsou skleněné a posuvné, aby se ušetřilo další místo a světlo postupovalo napříč prostorem. A když se paprsky opřou navíc do skleněného schodiště, prozáří celý byt,” popisuje svůj projekt.

Zuzanin typicky hravý přístup k zadání ilustruje také obchod Polopapelo u Senovážného náměstí v Praze. Je jako komiksová malůvka. Prodejní poličky vytvořila z parapetů oken 2D domečků přilepených ke stěně, 3D strom z překližky zase supluje klasické „štedry“. „I malá zakázka pro mne může být velkou výzvou – jako v případě dětského pokoje v Dejvicích, v němž jsem měla vytvořit dva samostatné světy pro dvě různé věkové kategorie. Díky vysokým stropům jsem do prostoru opět vložila objem podobný domečku. V přízemí má každé z dětí samostatnou „kóji“ s vlastním pracovním prostorem, z druhé strany se po schůdkách na straně domečku dostávají do patra s postelemi,“ završila nadějná designérka povídání o svých nejzajímavějších projektech, k nimž se v budoucnu může připojit i ten váš.

Zuzana Jančušková

VÍCE O AUTORCE NA
WWW.ZUZANAJANCUSKOVA.EU.

V běžném životě stejně jako v ekonomice, odložíme-li očekávání přiměřenosti, dokážeme pochopit, že i malé události mohou mít za následek velké změny. A že se mohou také udát velice rychle. Všichni máme tendenci podceňovat důsledek změn, zvláště pokud se nám zdají nevýznamné. Ale jejich kumulace může vést k bodu zlomu, který najednou spustí lavinu. Svět se totiž nechová lineárně.

O přiměřenosti, mýtech a statistice

Text David Navrátil, hlavní
ekonom České spořitelny
Fotografie I23RF

Nepodceňujme rozvojový svět! Z indikátorů sledujících úroveň vzdělání je vidět, že ve vzdělání a matematických znalostech dominuje Asie – Singapur, Čína, Tchaj-wan a Hongkong jsou na prvních čtyřech místech.

Nicméně my, ekonomové a analytici, se většinou spoléháme právě na to, že svět lineární je. A proto jsme často překvapeni nenadále spuštěnou lavinou ekonomických událostí, ať už pozitivních, nebo negativních. Tuto nelineárnost je potřeba mít neustále na paměti i při hodnocení vašich investic a ekonomických trendů, s nimiž vaše investice počítají.

MÝTY O ROZVÍJÍCÍCH SE EKONOMIKÁCH

Vyspělé ekonomiky trápí a ještě budou trápit následky nadměrného zadlužení a finanční krize mnoho let. Někomu se může zdát, že to není radostná budoucnost. Neznámá to však pro ně konec. A navíc tu máme i svět, který roste. Ekonomika schopná navázat se na něj se může svést na růstové vlně. Tím světem jsou myšleny rozvíjející se trhy neboli emerging markets.

Jsou tahounem globální ekonomiky. Pro srovnání: sedm nejvyspělejších ekonomik rostlo za poslední tři roky v průměru o necelá dvě procenta. Na druhé straně rozvíjející se ekonomiky o 6,5 procenta. Je pozitivní, že vyspělé státy, které jsou konkurenceschopné a schopné vyvážit, se tak mohou na tomto růstu „přizívit“. A to je dobrá zpráva pro Německo a jádro kolem něj, tedy i Česko. Nicméně, o rozvíjících se ekonomikách panuje spousta mýtů. Například že tvoří jen malou část globální ekonomiky, a tudíž svět nespasí. Nebo že jsou nám sociální a sociálnědemografické parametry na hony vzdálené. Či že rozvíjející se ekonomiky pouze kopírují nápady těch vyspělých... Ale mýty je třeba bořit.

Jak vypadá společnost v rozvíjících se zemích? Jaký je průměrný věk dožití, jak početná rodina? Možná se vám ještě vybaví jednotka s mnoha dětmi, ale vysokou dětskou úmrtností a nízkým věkem dožití. Ženy pak porodí zhruba pět až osm dětí a průměrný věk dožití je někde mezi čtyřiceti padesáti lety... Má to jediný háček – jde o obrázek šedesátých let minulého století. Od té doby se ale tento svět změnil. Mohly za to politické změny a především šíření technologií, znalostí, které výrazně změnil sociologické mapy. Když se posuneme do současnosti, zjistíme, že rozvíjející se svět má v průměru podobně velké rodiny jako ten vyspělý.

I věk dožití se zde hodně zvýšil. Už nemůžeme hovořit o rozdílu v desítkách let, ale jen v řádu roků. Pouze Afrika je tím „černým Petrem“, kde nadále přetrvává početná rodina a současně nízký věk dožití.

Objevují se otázky, zda zmenšující se velikost rodiny nepředstavuje demografický problém pro tyto ekonomiky. Ano, podobný jako pro ty vyspělé. Jen bude v čase posunut do budoucnosti. Nelze ale říci, že by zmenšující se velikost rodiny bránila růstu ekonomiky. Je zapotřebí zkombinovat tento fakt právě s věkem dožití. Čistě účetně: pokud se nyní lidé dožívají o dvacet let vyššího věku než před půl stoletím, zvýšila se doba jejich spotřebního cyklu o více než dvě třetiny. Samozřejmě je důležité, jak ekonomicky silná tato společnost bude. A tím se dostáváme k dalšímu mýtu.

Jak jsou tyto rozvíjející se ekonomiky vlastně velké? V osmdesátých letech tvořily třetinu globální ekonomiky. Nyní je to již její polovina. Navíc, potenciál pro růst životní úrovně jejich obyvatel není ani zdaleka vyčerpán. Řekněme, že ekonomická úroveň na obyvatele v sedmi nejvyspělejších zemích je sto procent. V rozvíjících se ekonomikách vyrostla zhruba z deseti procent v začátku devadesátých let na nynějších sedmnáct. Lidé v rozvíjících se ekonomikách by tak museli zpět násobit svoji spotřebu, aby se dostali na stejnou úroveň, jakou mají obyvatelé vyspělého světa. To dobře ukazuje potenciál těchto ekonomik a ilustruje, jak se velmi pravděpodobně podíl vyspělých a rozvíjících se zemí bude dále vyvíjet.

Častým protiargumentem proti růstu ekonomické síly rozvíjících se ekonomik je inovace. Jejich centrem jsou přece vyspělé ekonomiky a ty rozvíjející se jsou pak především montovnou či výrobnou toho, co vymyslí chytré hlavy ve vyspělém světě. Například Čína je považována za největšího světového „kopírovače“.

Ale postupně i toto již přestává být pravdou. Pokud počet podaných patentů upravíme velikostí ekonomiky, aby byl tento údaj porovnatelný mezi zeměmi, tak zjistíme, že Čína je osmá nejlepší, naopak Česko na chvostu tohoto žebříčku. Dále existují standardizované indikátory, které umožňují srovnání úrovně vzdělání napříč zeměmi. Z výsledků je mimo jiné vidět, že ve vzdělání a matematických

Brzy může být jednou z rezervních měn ta čínská. Jedním z prvních kroků Číny bylo loňské vytvoření dluhopisového trhu pro zahraniční investory v Hongkongu.

V Číně jsou kovové mince známy již po staletí a jejich význam je podobný „západní“ symbolice štěstí a blahobytu. Čtvercová dírka ve středu představuje energii jin, kulatý tvar mince energii jang.

Čína je nejen nezpochybnitelný velký vývozce, ale i dovozce. Ještě v roce 2000 činily dovozy do Číny pouhých tři procenta celkových světových dovozů, vloni však už téměř deset procent. Ve světové soutěži o největšího dovozce se Čína umístila na třetím místě za Evropskou unií a USA.

znalostech dominuje Asie – Singapur, Čína, Tchaj-wan a Hongkong jsou na prvních čtyřech místech. A třeba USA jsou v tomto pořadí až na 31. místě, Česká republika na 27. a Slovensko na 23. místě. Nepodceňujme tedy tento svět!

ČINA ZEVŠECH STRAN

Co to všechno může znamenat pro svět investic? Například za pár let může být jednou z rezervních měn ta čínská, i když dnes vypadá jako nesmysl takto ukládat své devizové rezervy. Anebo jde pouze o zbožné přání čínských autorit – bez šance na úspěch? Ne tak úplně, neboť Čína je nejen nezpochybnitelný velký vývozce, ale i dovozce. Ještě v roce 2000 činily dovozy do Číny pouhých tři procenta celkových světových dovozů, vloni však už téměř deset procent. Ve světové soutěži o největšího dovozce se Čína umístila na třetím místě za Evropskou unií a USA. U některých zemí je vidět závislost na Číně ještě markantněji. Například zhruba před deseti lety vyvážela Brazílie do Číny dvě procenta svých vývozu a nyní je to téměř pětina.

Právě pozice velkého importéra dává Číně možnost začít si diktovat podmínky. Samozřejmě by raději viděla svůj zahraniční obchod vypořádávaný ve vlastní měně než v amerických dolarech, jak je tomu v současnosti. Jejich obchodní partneri by se tomu nebránili, ale potřebují k tomu jednu důležitou skutečnost. Tou je zásoba čínské měny pro vytvoření devizových rezerv. Jinými slovy, Čína musí svým obchodním partnerům umožnit nakoupit aktiva denominovaná v renminbi (což je oficiální čínská měna). Samozřejmě si to uvědomuje, a proto v tomto směru podniká kroky. Tím důležitým bylo vytvoření dluhopisového trhu pro zahraniční investory v Hongkongu v loňském roce. Tato snaha má jeden zajímavý aspekt. Otevření trhu s dluhopisy pro zahraniční investory a zahraniční centrální banky a postupné uvolňování měny bude tlačit čínské autority k trochu jinému chování. Budou se muset začít chovat podobně jako například německá centrální banka, a nebudou se tudíž moci pouštět do masivních fiskálních a měnových stimulů, kdykoli bude čínská ekonomika vykazovat známky zpomalení, jak je tomu dnes. Ačkoli je Čína od svého cíle ještě daleko, struktura jejího růstu a růst dovozů ukazují, že tato snaha není nesmyslná. Mohl by se jí tak podařit podobný majstrštyk, jaký předvedlo

Německo se svou markou v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století.

Z pohledu dluhopisových investorů je bezesporu zajímavé, že zatímco vládní dluh ve vyspělých zemích roste, rozvíjející se ekonomiky vykazují během krize trend klesající. Nákup vládního dluhopisu tak nemusí automaticky znamenat nákup pohledávky předluženého státu. Akciový investor také bezesporu zavětřil příležitost v potenciálu růstu spotřeby domácností. Investovat do růstu spotřeby rozvíjejících se ekonomik neznamená nutně nakupovat společnosti obchodované v těchto zemích. Naopak, můžete nakupovat mnoho společností obchodovaných ve Spojených státech nebo Evropské unii (EU). Nákup společností obchodované v Americe totiž neznamená, že sto procent jejich příjmů plyne z USA. Tohle v situaci nadnárodních firem neplatí. Navíc investovat do společností obchodované v USA nebo EU má přece jen výhodu dlouhodobě platných pravidel, ať už účetních, nebo těch, která se týkají řízení společnosti. Tím je uvedena investice průhlednější.

Rozvíjející se ekonomiky by tedy měly být v hledáčku investorů pro svůj potenciál. Ale neznamená to, že si také neprojdou recesemi a bublinami. Ano, bude jich mnoho jako ve vyspělých zemích, neboť svět zatím neřídí Skynet (fiktivní počítačový systém z filmu Terminátor), ale lidé.

MOŽNÝ VLIV STATISTIKY

Ekonomie zkoumá nejrůznější momenty a také to, co s ní souvisí jen zdánlivě. Například data ze sčítání lidu ukazují, že ve vašem místě (tj. městě, okrese, kraji) počet mužů výrazně převyšuje počet žen. Ti odvážnější proto mohou dodat, že ženy jsou zde vskutku vzácným „zbožím“. Zde i tak nudná statistika, jakou je populační census, najednou dostává úplně jinou hodnotu. Studie Minnesotské univerzity zase sledovala, jak vnímány poměr mezi počtem mužů a žen ovlivňuje jejich chování. Výsledky ukázaly, že když si muži přečetli článek o tom, jak v jejich okolí převyšuje počet mužů počet žen, tak se cosi změnilo – snížila se totiž jejich očekávání týkající se večere, pozornosti žen či domácích prací... A zmíněná studie má ještě jeden důležitý závěr, zajímavý zvláště ve světle dluhové krize: pokud je v dané oblasti žen více než mužů, tak se tito pánové méně zadlužují. A to je dobrá zpráva!

Čarování s krásou

„Investice do vlastního vzhledu a zachování mládí přestává být pro mnoho žen něčím výjimečným. Objevují se stále nové přístroje a metody, které šetrně a rychle vrátí tváří pár let. A právě do těch musejí dobré kliniky neustále investovat,“ říká odbornice na zdravou krásu **MUDr. Yvonne Bergerová**, estetická dermatoložka a spolumajitelka BcD Clinic.

Text a fotografie **Petra Doležalová**

V dnešní době panuje v oboru estetické dermatologie poměrně velká konkurence.

Čím podle vás musí dobrá privátní klinika disponovat, aby na trhu uspěla?

Dobrá klinika by měla být především kvalitně zařízena. Mluvíme-li o laserové klinice, musí být schopna svým technickým vybavením provádět široké spektrum zákroků na vysoké úrovni. Mezi laserovými přístroji jsou značné rozdíly, což samozřejmě ovlivňuje výsledný efekt.

Neméně důležitá je vysoká profesionalita jak lékařů, tak zdravotnického personálu. To zahrnuje důkladnou znalost oboru dermatologie, spoustu let praxe, sledování nových trendů, účast na domácích i zahraničních kongresech. Na druhou stranu odborníka tato práce nenechá nikdy ustrnout, stejně jako v klasické medicíně.

Jaké jsou první znaky, podle nichž lze rozpoznat kvalitní zodpovědné pracoviště od těch „pokoutnějších“?

Myslím, že na první pohled mnohá pracoviště často odlišit nelze. Pro většinu klientů jsou rozhodující pozitivní reference, ty žádá klinika neziská jednorázově. Dalším vodítkem by pak měla být osobní konzultace s lékařem – jak je schopen

profesionálně a detailně vysvětlit danou problematiku. Také musí odhadnout, který zákrok je pro daný problém neefektivnější, jaké mohou očekávat výsledky a jaká mohou být případná rizika.

Dokázala byste popsat, jak se za posledních pět let změnilы trendy ve vašem oboru? Jaké zákroky jsou nejžádanější a který z nich je podle vás v dnešní době nejvíce inovativní?

Estetická dermatologie je obor poměrně mladý a neustále se vyvíjí. Dříve byl jediným omlazujícím zákrokem chirurgický lifting. Trendy dnešní doby směřují k neinvazivním ošetřením, která jsou schopna podobné zákroky oddálit. Přístroje na principu laserového paprsku, radiofrekvence nebo nejnověji ultrazvuku dlouhodobě zpevňují podkoží (kolagen), následně vypínají pleť a udržují ji svěží. Tedy bez dlouhé rekonvalescence nebo příliš radikálních změn. Trendem je kombinace několika různých ošetření, tedy více jemných zákroků, nikoli jeden zásadní.

Kde končí korekce přirozenosti a začíná násilná, extrémní dokonalost, která je spíš na škodu? Jak postupujete v případech, kdy klient žádá zákrok, který by neměl kýženy

smysl, nebo kdyby to s touhou po dokonalosti přeháněl na hranici zdraví?

Využití botulotoxinu a výplňových materiálů v estetické medicíně byla malá revoluce, ve vysokých dávkách však nemusí vést k přirozeným výsledkům. Jejich kouzlo spočívá v možnosti přiměřeného omlazení a získání odpočatého výrazu, jako bychom se zrovna vrátili z dovolené. Nadměrná aplikace nejenže nedosahuje tohoto efektu, ale může vést k výsledkům zcela opačným. Během konzultace s klientem se snažím vysvětlit mu tyto rozdíly a jejich vliv na výsledný efekt. Naštěstí s většinou z mých dlouhodobých klientů máme na „dokonalost“ v estetice podobný názor.

Většina vaší klientely u vás asi řeší otázku vylepšení vzhledu. Co je pro vás osobně ideálem ženské a mužské krásy?

Ideál krásy má spoustu úhlů pohledu. Myslím, že je dobře, že neexistuje jednotný vzor, podle kterého se má vypadat, to by byla nuda. Nemá smysl se srovnávat s obličejem z časopisu, o kterém ani nevíme, nakolik je vyretušovaný... Mnohdy právě atypie dodá vzhledu na zajímavosti a výrazu, například široce postavené oči. Na mně je podtrhnout ty detaily, které danému obličejí sluší a třeba jen s věkem přestaly být výrazné.

Dříve byl jediným omlazujícím zákrokem chirurgický lifting. Trendy dnešní doby směřují k neinvazivním ošetřením, která jsou schopna podobné zákroky oddálit.

Každá firma má svou korporátní kulturu, s níž se musíte co nejdříve sžít. To se týká oblečení, chování, jazyka, společných rituálů, vedení porad, dochvilnosti.

DOBŘÍ TÝM VEDE DOBRÝ ŠÉF

Důležitou roli ve vztazích na pracovišti hraje šéf; jaké parametry pracovních i osobních kontaktů zavede, tak se k sobě budou lidé chovat. Typologie šéfa vychází ze tří zobecněných charakteristik: autokratický, demokratický a liberální. Autokratický šéf rozhoduje bez konzultace s podřízenými, úkoly zadává příkazem, nediskutuje o nich. Vztahy mezi ním a jeho podřízenými jsou chladné, autoritativní jednání znemožňuje horizontální komunikaci ve firmě a ochromuje tak tvůrčí procesy. Jeho chování často vede k rozpadu týmu. Šéf-demokrat konzultuje s podřízenými, úkoly jim zadává po dohodě. Se zájmem vyslechne názory ostatních, ale pak rozhodne s plnou odpovědností i s vědomím, že ne vždy naplňuje očekávání podřízených.

Liberální šéf ponechává iniciativu i rozhodovací procesy na podřízených, jen kontroluje plnění úkolů. U vyspělého týmu takový způsob vedení poskytuje členům týmu velkou motivaci. Vstřícné a přátelské vztahy umocňují pracovní výkony. Máte-li s kolegy dobré vztahy, můžete k nim kdykoli zaskočit s problémem, který řešíte. Panují-li v kolektivu naopak formální a chladné poměry, budete se s problémem potýkat sami, případně ho úřední cestou přesunete na někoho jiného.

Předpokladem dobrých vztahů je, že se dobře znáte. Každého nového pracovníka by měl vedoucí představit ostatním kolegům. Jakkoli to obvykle zabere hodně času, vyplatí se jej do vytvoření sociální pozice nového pracovníka investovat. Při představování nezůstaňte jen u jména, případně funkce, ale doplňte nějaký charakteristický rys představovaného kolegy, abyste vytvořili konverzační bázi pro příští setkání.

SPLYŇTE S PROSTŘEDÍM

Přicházíte-li poprvé na nové pracoviště, vzpomeňte si na slogan, že nedostanete druhou šanci udělat první dojem. Budete dobře přijati, jestliže naplníte očekávání, konvenci, která ve firmě platí. Každá firma má svou korporátní kulturu, s níž se musíte co nejdříve sžít. To se týká oblečení, chování, jazyka, společných rituálů, vedení porad, dochvilnosti. Oblékněte se tak, jak se od vás očekává, jak je ve firmě obvyklé. Je-li firemním dress codem černý oblek a kostýmek po celý den, nemůžete přijít v džínách. Nejste-li si jisti správnou volbou, raději se oblékněte o úroveň výš než opačně. A samozřejmě v nástupní den musíte přijít do práce včas. Na své první firemní poradě se raději zeptejte, kam si můžete sednout – třeba mají zavedený zasedací

S kolegy bez přešlapů

Nezdá se to, ale spočítejte si to: na pracovišti, ve firmě, v kanceláři trávíte většinu pracovního dne, obvykle více času než doma. Proto je mimořádně důležité, jak se tam cítíte, jaké vztahy panují mezi nadřízenými a podřízenými i mezi kolegy navzájem. A když je přijímán nový pracovník, zkušený personalista nehodnotí jen odborné kvality uchazeče, ale všimne si, jaká osobnost přichází do firmy – zda to bude týmový hráč a jak zapadne do prostředí.

pořádek a uvelebení se na šéfově židli by z vás nadlouho udělalo terč zlomyslných vtipů. A ještě jedna užitečná rada: neparkujte na jediném volném místě hned vedle vchodu: hádejte, komu asi patří?

TYKÁNÍ

Jakkoli tykání navrhuje vždy společensky významnější osoba, výjimku tvoří právě vztahy na pracovišti; ty si řídí jednoznačně šéf, i když je mladší a muž. Tykání se totiž promítá i do pracovních vztahů, do odstupů nebo blízkosti, které chce se svými podřízenými mít. Jakkoli tykání samo o sobě nemusí potlačovat vzájemný respekt, šéf sám se rozhodne, komu tuto „výsadu“ udělí. Nabízí-li nadřízený tykání ženě, měl by vycházet z jejího zřetelně vycitěného očekávání. Stává se, že si vedoucí se všemi spolupracovníky tyká, protože jsou si věkově blízcí, a jediné starší kolegyni z přirozené úcty vyká. Ta to ovšem může vnímat jako jistou formu diskriminace, a pak je na ní, aby taktně (například prostřednictvím některého z kolegů, kteří mají k šéfovi blízko) dala najevo, že by nabídku tykání přivítala. Sama ho ovšem navrhnout nemůže, ledaže by jí šéf naznačil, že by si s ní rád tykal, ale není si jist jejím postojem. V mnoha amerických firmách je zavedeným oslovováním tykání. Naše dámy v letech však leckdy těžce nesou, když jim pětadvacetiletý mládenec suverénně tyká. Proto většina firem při komunikaci v češtině volí kompromis: vykání a oslovování křestním jménem.

OPEN SPACE

Novou kvalitu soužití přinesly otevřené pracovní prostory. Dříve jste museli brát ohled na dvě tři kolegyně či kolegy, v open space na dvacet. Především se vyhýbejte všemu, co by vašim spolupracovníkům mohlo vadit. Víte-li, že nejbližší z nich nesnáší česnek, nebudete svačit chleba s česnekovou pomazánkou. Vadí-li kolegům hlasitá hudba, ztlumte ji na únosnou míru nebo si poříďte sluchátka. Hovořte a telefonujte co nejtíšeji, abyste nerušili ostatní, zvláště když kolega něco projednává s klientem. Při konferenčních hovorech je nezbytné naprosto soustředění, jde o pracovní poradu komplikovanou tím, že se nevidíme. I pouhým přecházením kolem pracovníka, který reportuje evropskému řediteli, ho rozptylujete a zbavujete soustředění.

Někdy se stává, že kolega je natolik neomalený, že vede konferenční hovory prakticky neustále, dokonce tímto stylem řeší i soukromé telefonáty. Ruší tím pracovní soustředění ostatních kolegů a porušuje konečnou i pravidla pro komunikaci ve firmě. Někdy stačí přátelská domluva; po takovém

nekonečném hovoru řekneme kolegovi, že jeho hovor rušil ostatní. Pokud nepomůže ani druhá či třetí domluva, nezbyvá než se obrátit na šéfa, aby učinil takovým rušivým hovorům přítrž. Je to jistě nepříjemné řešení, protože zatahovat nadřízené do sporů mezi kolegy je vždy zásahem do vztahů na pracovišti, ale je-li to nezbytné, pak jiná cesta není. Omezte soukromé hovory na naproste minimum a nemluvte o žádných osobních záležitostech. Ani váš stůl není soukromý prostor, patří firmě a přehlídka fotografií a talismanů na něj nepatří. Ani monitor by neměl prozrazovat vaši slabost pro Brada Pitta...

HARAŠENÍ

Vztahy mezi kolegy na pracovišti mohou někdy přerůst do osobní roviny, tedy do partnerských vztahů mezi mužem a ženou. Je v tom vždy vysoká míra rizika, takové situace ve firmě bývají pod drobnohledem ostatních kolegů, a zvláště jde-li o vztah nadřízenosti a podřízenosti, mohou vzbuzovat podezření, že podřízený (podřízená) se těší nezaslouženým výhodám ze strany nadřízeného. V mnoha korporacích je to považováno za nepřijatelné, protože nadřízený zadává úkoly, uděluje podřízenému partnerovi odměny, hodnotí ho, což může vzbuzovat v okolí podezření, že nepostupuje se stejnou náročností jako vůči ostatním. Pak je lepší se takovému podezření vyhnout a zařídít to tak, aby jeden z partnerů přešel do jiného oddělení nebo ještě lépe firmu zcela opustil. To je často bolestné rozhodnutí a partneři musejí zvážit, zda jim pracovní komplikace stojí za otevřený vztah na pracovišti.

Osobní vztahy v pracovním kolektivu mohou mít ještě jinou, méně příjemnou rovinu. Pod vlivem amerických korporací se i k nám přesunul pojem diskriminace na pracovišti; ta se může vztahovat k sexuální orientaci, věku, etnickému původu, náboženství nebo tělesnému postižení. Patří sem všechny projevy, které vedou k ponižování lidské důstojnosti. Nejčastější formou takové diskriminace je sexuální obtěžování, tedy „harašení“, jak si Češi rozverně upravili jeho anglický název. Proti jeho projevům se už lze bránit i soudně a při posuzování případu se vychází z presumpce viny. Pamatujte, že sexuální obtěžování je definováno jako jakýkoli projev, který druhá strana jako obtěžování pocítuje; mohou to být doteky, slovní narážky, vtíravé otázky, ale někdy stačí k vyvolání pocitu ponižení i pohledy. Může vám být útěchou, že pokud se cokoli z těchto projevů děje s oboustranným souhlasem, nejde o sexuální obtěžování.

Jakkoli tykání navrhuje vždy společensky významnější osoba, výjimku tvoří právě vztahy na pracovišti; ty si řídí jednoznačně šéf, i když je mladší a muž. Tykání se totiž promítá i do pracovních vztahů, do odstupů nebo blízkosti, které chce se svými podřízenými mít.

Část investorů považuje investice do umění za zajímavou alternativu k finančním produktům. Do děl špičkové kvality jsou ochotni investovat velké částky.

Zlato opět přitahuje pozornost, *roste zájem o umění*

Text František Mašek, Hospodářské noviny Fotografie I23RF

Výkyvy akciových trhů a obavy z vývoje na trhu dluhopisů znovu zvyšují poptávku po alternativních investicích. Cena zlata opět pomalu šplhá nahoru, relativně opomíjenou investicí zůstávají nemovitostní fondy. Investice do umění jsou sice spíše pro bohaté, na své si ale může přijít i menší investor zajímající se o obrazy. Roste i popularita diamantů. Jde ovšem o dlouhodobou investici spojenou s řadou rizik. Což ostatně platí i pro další alternativní investice.

Cena zlata se od loňského září, kdy stála trojská unce (31,1 gramu) tohoto kovu rekordních 1 921 dolarů, propadla asi o 250 dolarů. Na trzích však stále panuje nejistota, role zlata coby pojistky na zlé časy tak znovu roste. Česká spořitelna (ČS) nabízí od července ve vybraných 77 pobočkách investiční zlato, a to v podobě zlatých slítků o hmotnosti 10, 50 nebo 100 gramů. Podle analytika Erste Bank Ronalda-Petera Stoeferleho může cena trojské unce tohoto kovu v ročním horizontu dosáhnout 2 000 dolarů a dlouhodobě až 2 300 dolarů. Argumentuje tím, že zlato zůstává pojistkou pro případ nejhorších scénářů globální ekonomiky a že finanční potíže řady zemí stále neskončily. Zlatu nahrávají i záporné reálné úrokové sazby: úročení bankovních účtů zaostává za mírou inflace.

Cena zlatých slítků, které prodává Česká spořitelna, se mění každý den podle vývoje ceny zlata. Fyzicky je lze převzít v pražské pobočce ČS v Rytířské ulici, v Brně pak v Kounicově ulici.

Ředitel odboru řízení produktů finančních trhů ČS Petr Valenta připouští, že cena zlata kolísá, jak ale dodává, dlouhodobě je stabilní. Zlato je tak léta považováno za jednu z nejbezpečnějších a nejosvědčenějších forem uchování hodnoty. „Nabídkou investičních slítků jsme vyšli vstříc těm klientům Spořitelny, kteří je požadují. Nakoupené investiční zlato mohou v budoucnu v České spořitelně prodat, což považujeme za svůj závazek vůči nim,“ dodává Valenta.

Kdo si chce v naší bance toto zlato koupit, musí si otevřít investiční účet s dostatečným množstvím peněz. „O tom, že je zlato v dohodnuté pobočce

připraveno k převzetí, se klient dozví SMS zprávou či e-mailem. Na vyzvednutí má třicet dnů. Jde o zlaté slitky firmy Münze Österreich. Její spolupráce se švýcarským podnikem Argor-Heraeus SA zaručuje nejvyšší kvalitu zlata. Slitky nesou řadu ochranných prvků – logo firmy Münze Österreich, Kinebar® – razbu lipičanského koně, údaj o hmotnosti a ryzosti 999,9 Au a značku zkušebny a tavní firmy Argor-Heraeus SA. Každý slitek je unikátní, má své individuální číslo,“ říká Milan Vávra z odboru řízení produktů České spořitelny.

Cenu slitku ovlivňuje kurz zlata a koruny k euru, v němž Spořitelna se zlatem obchoduje. Jde o pilotní projekt, po jehož vyhodnocení koncem příštího roku banka rozhodne, jak v prodeji zlata pokračovat.

ROLE NEMOVITOSTÍ ROSTE

Řada investorů po finanční krizi dále opomíjí nemovitosti a nemovitostní fondy. „Vzhledem ke svým specifickým vlastnostem by měly být součástí investičního mixu každého investora. Ze strategie velkých penzijních fondů je ostatně zřejmé, že nemovitosti zpravidla představují jejich třetí nejvýznamnější aktivum,“ říká Martin Skalický, šéf firmy Reico, spravující ČS nemovitostní fond, největší v ČR.

Realitní fondy jsou podle Skalického s ohledem na poměr výnosu a rizika vhodné nejen pro dynamičtější, ale především pro konzervativní investory. Při jejich delším investičním horizontu jsou dobrou alternativou ke spořicímu účtům a k penzijnímu připojištění. Tyto investice přispívají k rozložení rizik, mají proto smysl již od malých částek. Hlavní výhodou nemovitostních

fondů je jejich protiinflační charakter a malá závislost výnosu na kapitálových trzích. Vydělávají hlavně na příjmech z pronájmu. Podstatné je, jak výhodně dokáže správce fondu pronajmout budovy, které fond vlastní. Rizikověji orientovaným investorům může vadit pomalejší (ale o to stabilnější) výkonnostní růst nemovitostních fondů.

Počet podílníků ČS nemovitostního fondu od začátku roku vzrostl asi o čtvrtinu a je ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku přibližně o pět procent vyšší. Zájem o nemovitostní fondy stoupá, což zřejmě souvisí i s faktem, že loni patřily mezi nejvýnosnější finanční aktiva. A to nejen v ČR.

KRIZE TRHU S UMĚNÍM POMOHLA

„Trh s uměním v posledních dvou letech ovlivnila finanční krize a poté ekonomická recese. Je jedním z mála oborů, jemuž špatná situace pomohla,“ vysvětluje ředitelka aukční síně Dorotheum Mária Gálová. Část investorů totiž považuje investice do umění za zajímavou alternativu k finančním produktům. Preferují nákup něčeho tradičního, prověřeného, navíc hmotného a jsou ochotni investovat do umění skutečně velké částky. Samozřejmě za díla špičkové kvality. Zřejmě proto se dozvídáme o různých cenových rekordech.

„Krise nejvíce poznamenává ceny současného umění, staršímu, již prověřenému a méně rizikovému umění se daří lépe. Žádné aktuální nebo módní trendy jsem ale nezaregistrovala. Na výsluní jsou dál hlavně autoři české meziválečné avantgardy. Zaznamenali jsme poměrně velký odliv kupujících ve střední a nižší cenové hladině. Umění a starožitnosti nejsou

K alternativním investicím patří i diamanty. Předpokládá se, že příští rok poroste průměrná cena suroviny až o sedm procent, logicky pak rostou i ceny zpracovaných kamenů. Vzhledem k řadě rizik a nákladů však jde o dlouhodobou investici, která není pro každého.

nezbytné statky a mnozí na jejich nákup zkrátka nemají. Nejvíce klesl zájem o užité umění a o starožitný nábytek," dodává Gálová.

Tyto investice mají přidanou hodnotu ve formě estetické hodnoty díla a požitků při jeho pořízování i užívání. Jsou ale málo likvidní. Investor by měl počítat i s dodatečnými náklady na pojištění či restaurování díla a s delší dobou zhodnocení.

Podobně jako u jiných investic je i v případě umění třeba začít sběrem informací a hledáním důvěryhodného partnera. Základním vodítkem při orientaci o cenových relacích jednotlivých autorů jsou podle Gálové databáze prodeje za posledních deset let, v nichž jsou všechny uskutečněné prodeje. Investor by si měl minimálně na dobu, než se v umění dostatečně zorientuje, najít partnera, jemuž může důvěřovat. „Hledala bych ho v řadách kunsthistoriků, znalců, galeristů nebo pracovníků etablovaných aukčních domů,“ radí Gálová.

Zajímavý nákup lze udělat už za pár tisíc. Při tak nízké hodnotě vstupní investice však na podobném obchodu příliš nevyděláte ani při stoprocentním zhodnocení. Právě díla ve středních a nižších cenových relacích jsou nyní skvělou příležitostí pro sběratele i investory. Často jde o umělecky atraktivní kousky s příznivě nastavenými vyvolávacími cenami. Dosahované částky zatím mnohdy neodpovídají skutečnému významu těchto děl a s velkou pravděpodobností čekají na svůj cenový vrchol. „Právě tato umělecká díla by měli kupovat „menší investoři“. Mínil tím třeba práce některých umělců druhé poloviny dvacátého století s přesahem do začátku tohoto století, například Vladimíra Janouška, Věry Janouškové, Evy Kmentové, Jiřího Johna, Michala

Ranného, sester Jitky a Květy Válových, Karla Valtra, Aleny Kučerové a dalších,“ uvedla Gálová.

ROSTE HLAVNĚ CENA KVALITNÍCH DIAMANTŮ

K alternativním investicím patří i diamanty. Přes dlouhodobý růst ale může jejich cena kolísat. Letos je třeba, jak upozorňuje předseda představenstva firmy Diamond Trade Center Miloš Mikolanda, na cenu diamantů pohlížet z hlediska suroviny a zpracovaných (vybroušených, vyleštěných) diamantů ve šperkařské/investiční kvalitě. Zatímco cena suroviny kvůli propadu indické rupie k dolaru kolísá, cena zpracovaných diamantů v prvním pololetí stagnovala. Předpokládá se, že příští rok poroste průměrná cena suroviny až o sedm procent, logicky pak rostou i ceny zpracovaných kamenů. Zpracovatelské firmy čekají růst cen kvalitních šperkařských diamantů ještě do konce roku.

Při nákupu kamenů platí podle Mikolandy stále stejné pravidlo. Podstatná je vysoká čistota (od stupně nečistoty VS výše) a kvalitní barva (od stupně G výše), v prvotřídním zpracování a rozhodně s kvalitním mezinárodním certifikátem, nejlépe od laboratoře s licenci CI BJO (Světové klenotnické konfederace). Pokud jde o hmotnost, záleží na zvažované výši investice. Může to být 1 karát (0,2 gramu), ale i 5 či 10 karátů. „Investorovi, který uvažuje o nákupu za desítky milionů korun, bych doporučil, aby se zaměřil na raritní barevné (fancy) diamanty,“ říká Mikolanda. A dodává: „Měl by se vyhnout diamantům, které tato kritéria nesplňují, a prodejcům, kteří nabízejí diamanty bez kvalifikovaného odborného výkladu či prostřednictvím nejrozumnějších prodejních dealerských

sítí (multilevel neboli MLM systému). Odpovědný investor si pečlivě vybírá z více nabídek.“

Ceny přírodních broušených diamantů od roku 1938 meziročně vzrostly v průměru o 13,8 procenta, od roku 1959 v průměru o 15 procent ročně. Cena „fancy“ modrých diamantů se každých pět let od roku 1970 pravidelně zdvojnásobila, u „fancy“ růžových diamantů rostla stejným tempem pravidelně každých 6 až 7 let od roku 1970.

V době začínající recese vylétla cena diamantů nepřirozeně nahoru, u některých větších kusů i o více než polovinu. To neodpovídalo realitě, krátce nato následoval mírný pokles. Nešlo ovšem o skutečný pokles, ale spíše o zdravou korekci nepřirozeného vývoje. Nakonec ale byl v průměru vývoj ceny diamantů v této době vzestupný, upozorňuje Mikolanda.

„Očekává se, že velké kvalitní diamanty zvýší svou hodnotu během příštích pěti let o 25 až 50 procent,“ předpovídá Mikolanda. Diamanty představují nejmobilnější formu koncentrovaného bohatství. Čím jsou dražší a vzácnější, tím snáze nacházejí kupce. Někteří nekorektní prodejci ale mohou zneužít klientovu neznalost věci. Pokud jim jde jen o zisk, a nikoli o klienta, může zákazník koupit diamant zbytečně drahý. Je ovšem třeba počítat s různými vedlejšími náklady – na skladování, pojištění –, s marží obchodníka a také s 20procentní DPH, která se na diamanty vztahuje. Česká republika je navíc velmi malý trh. Diamanty lze ale dobře prodat ve světě (USA, Asie – Hongkong, Šanghaj, Dubaj) i v Evropě (Londýn, Paříž, Antverpy, Amsterdam, Idar-Oberstein či Vídeň).

Vzhledem k řadě zmíněných rizik a nákladů jde o dlouhodobou investici, která není pro každého.

„Cesta ke zhodnocení financí nemusí být složitá, pokud jim rozumíte.“

Lenka Veselá, investiční specialistka

Zeptejte se našich certifikovaných investičních specialistů.

ČESKÁ
SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

Již brzy bude kralovat fascinujícím mrakodrapům Manhattanu Věž svobody, jejíž vrchol rychle dorůstá do výšky 541 metru. Na fotografii vlevo je zachycena v loňském listopadu; v dubnu letošního roku již přerostla Empire State Building.

Text **Petra Doležalová**
Fotografie **Petra Doležalová**
a **Libor Špaček**

Pokušení *Velkého jablka*

Patřím k těm, kteří ve volném čase utíkají do přírody a mizí z města. Nedokázala jsem si představit, že bych uprostřed betonové džungle a davu lidí mohla načerpat stejnou energii jako třeba na horách nebo u moře. Než jsem poznala New York. Makrokosmos všeho, co bylo doposud vymyšleno, na pozadí kulis známých filmů tepe podivuhodnou energií, která vás nutí neúnavně prozkoumávat jeho taje se stejnou touhou a fascinací, jako když malé děti objevují svět. A uprostřed toho všeho najednou pochopíte, že nadšení a emoce, které doprovázejí americké filmy a jimž se my v Evropě tak trochu ušklíbáme, sem nějak přirozeně patří.

Krásnou dominantou Rockefellerova centra (největšího privátně vlastněného komplexu budov svého druhu na světě) je socha Atlas s glóblem na bedrech na Páté avenue.

U zrodu moderního New Yorku stál Brooklynský most, když roku 1883 spojil Brooklyn s Manhattanem.

New Yorku se často říká Hlavní město světa, Město, které nikdy nespí, Babylon na řece Hudson, Tavicí kotlík či nejčastěji Velké jablko. Původ posledního jména vězí v množství neamerických obyvatel (z dvaadvaceti milionů lidí asi 35 procent). Jiné zdroje zase toto označení připisují tvaru města.

Americké přirovnání „melting point“, což znamená něco jako hrnec, ve kterém se všechno taví a míchá dohromady, vystihuje New York dokonale. V ulicích zní přes 170 jazyků a každý někam spěchá. Jak by ne, když jsme v centru světového obchodu, kultury, módy, umění i mezinárodní politiky. Energie dění i touha uspět tu přímo proudí ulicemi. Těžko si lze nevšimnout takové koncentrace talentu a kvality, ať už poznáváte restaurace s kuchyněmi všech možných národností, galerie, muzikanty v ulicích a v barech či malé stylové butiky s nezaměnitelnou duší.

MOZAIKA ODLIŠNOSTÍ

Chcete-li však největší a nejhustěji zalidněné město Spojených států (má přes osm milionů obyvatel) poznat skutečně dobře, nedělejte si příliš velké plány, co všechno musíte za den obejít. Raději dovozte jeho ulicím, aby vás samy překvapily. Při celodenním cholení doporučuji využít metro, i když se vám na první pohled bude zdát nejspíš příliš složitě.

Newyorské metro jezdí 24 hodin denně a co do počtu stanic je největším systémem podzemních drah na světě (má jich 468). Ročně přepraví půl druhé miliardy cestujících a díky němu zůstává vzduch v ulicích příjemně svěží. Na silnice se tak vměstnají vedle taxíků a autobusů i cyklisté a bruslaři. A to i přesto, že hustota zalidnění na Manhattanu dosahuje 66 940 obyvatel na kilometr čtvereční! Oproti zbytku země totiž většina newyorských domácností nevlastní automobil. Spotřeba benzínu je na úrovni, na jaké byl celostátní průměr ve dvacátých letech.

V metru také nejrychleji „nasajete“ atmosféru multikulturního prostředí. Podle oblečení a výrazu nastupujících a vystupujících lze dokonce odhadnout

právě projíždějící oblast, které se vzájemně výrazně odlišují. New York je tvořen pěti městskými částmi s desítkami čtvrtí, z nichž každá má svůj specifický styl a historii. Kdyby městské části byly samostatnými městy, čtyři z nich – Brooklyn, Bronx, Manhattan a Queens – by patřily mezi deset nejlidnatějších měst Spojených států.

ZAČALO TO KORÁLKY...

Cestou mezi mrakodrapy Manhattanu se musím smát, když si vzpomenu na geniální „kšeft“ vůdce nizozemských kolonií Petera Minuita, jenž toto území s přístavem zvaným Mana Hatta odkoupil v roce 1625 od indiánů za 60 guldenů. Legenda učinila z laciné koupě dokonce ještě větší kuriozitu. Traduje se totiž, že byl Manhattan prodán za skleněné korálky v hodnotě 24 dolarů. Tak vznikl Nový Amsterdam, který však později získali do správy Angličané a přejmenovali jej na současný New York. Až do roku 1783 byl součástí Britského impéria, ale dva roky nato se stal New York hlavním městem nově vzniklých Spojených států.

Dnes je 21,5 kilometru dlouhý a 3,7 km široký Manhattan nejbohatší a nejbizarnější částí New Yorku. A přestože mu dominují stovky mrakodrapů (celý New York jich má přes 5 600), ulice vůbec nepůsobí sklíčeně a dopadá do nich dostatek slunečního světla. Výrazný architektonický styl mnoha budov vytváří fascinující odrazy v protějšcích oknech a skleněných fasádách, a jak jednou tuhle podívanou zvlášť v odpoledním slunci zpozorujete, už nikdy nesklopite oči k chodníku.

Z těch nejzajímavějších budov stojí za zmínku příští rok již stoletá, novogotická a do výšky 241

Známý symbol New Yorku stojí na Ostrově svobody. Schodištěm lze vystoupat až k pochodni.

Během oslav Dne veteránů obsadili Pátou avenue pamětníci bitev, velkolepé vozy, krasavice i emoce.

V okolí Wall Street jsou vyhlášené restaurace a bary.

metru čníci stavba Woolworth Building. Anebo 318 metrů vysoká Chrysler Building, postavená ve stylu ArtDeco – poznáte ji podle výrazné špičky a mnoho architektů a historiků ji považuje za architektonicky nejhodnotnější mrakodrap ve městě.

Před Empire State Building se dennodenně řadí fronta cizinců, a tak dostat se bez tučného příplatku za rychlejší cestu do 86. patra 381 metrové budovy za půl hodiny byl docela úspěch. A zatímco se snažím vyfotografovat rozsvěčující se Manhattan škvírou mezi sítěmi ochranných drátů, zaslechnu za sebou nadšený výkřik „Yes!“ vyjadřující souhlas s nabídkou sňatku a následný potlesk japonské skupiny šťastnému páru Američanů. A protože je zrovna 11. září 2011, můžeme tuto osobní slavnostní chvíli vidět hned několikrát během dne – jednak kvůli magickému „jedničkovému“ datu, ale také ve vztahu k relativně nedávné historii. Takový je totiž postoj Američanů k tragickým událostem roku 2001.

Tam, kde se k nebi upínala dvojčata, dnes za rozléhání sbíječek rychle dorůstá do výšky 541 metru mrakodrap One World Trade Center Free, známý také symbolicky jako Věž svobody. V nejvyšších patrech budovy budou vysázeny Zahrady světa, půl kilometru nad místem nazvaným Klín světla – sem jedenkrát za rok, pouze v určitý okamžik, nebudou dopadat žádné stíny. Tou magickou chvílí bude doba mezi 8.46 a 10.28 dne 11. září, což je přesně čas, který uplynul mezi nárazem letadla do první věže a zřícením druhé věže Světového obchodního centra.

Nejkuriózněji však působí mrakodrapy v kombinaci se starobylými budovami, třeba historickým kostelíkem Nejsvětější Trojice, kdysi nejvyšší budovou Dolního Manhattanu, která se

dnes krčí v objetí čahounů na jednom konci Wall Street vedle starého hřbitova. Tahle ulice bývala pevností, dnes se tu točí finance světa a sem a tam po ní spěchají dokonale upravení byznysmeni s lehké upjatým výrazem ve tváři. A i tady, stejně jako za každým druhým blokem, prožijete pocit, že jste tu už někdy byli. New York je totiž jedním z mála měst, kde na filmovém plátně vypadají ulice stejně jako ve skutečnosti. A tak si až s mrazivým polechtáním na zádech uvědomíte, že jste se ocitli třeba v oblíbené kavárně svých hrdinů. To využívají i místní cestovky, které vás provedou třeba po místech natáčení populárního seriálu Sex ve městě.

AMERIČANÉ MILUJÍ SVÁTKY

Nákupy v nejluxusnější ulici, Páté avenue, jsou pro mnoho návštěvníků města jediným a hlavním cílem. Ale i pokud nepatříte mezi příznivce této zábavy, vyplatí se obětovat pár hodin prohlídce některých vyhlášených obchodních domů. Osobitá atmosféra designově provedených obchodů – třeba Cartier či Tiffany – je vstupem do jiného světa. A i když chcete jen nahlédnout a neutráčet, nikdo se tu na vás nebude dívat s úšklebkem, s nímž na podobné nestrácející zvědavce nezřídka hledí třeba v pražské Pařížské ulici.

My jsme sem však podruhé zavítali v době, kdy luxus výkladních skříní zastínilo nadšení lidí přihlížejících podél ulice oslavě Dne veteránů (11. listopadu) a scéna jako vystřižená z natáčení seriálu MASH. Nekonečný průvod válečných vysloužilců, dobové kabriolety s nablýskanými důstojnickými uniformami, obrněné vozy a tanky i některé herecké hvězdy, těm všem dnes patří Pátá

avenue a chvíle slávy. Váleční hrdinové včetně těch na vozíčku se usmívají, mávají publiku a podávají si ruce, až se vám chce věřit, že jsou aspoň dnes, v tento jediný den, skutečně šťastní, důstojní a pyšní.

Ohromné nadšení i skandování patří nejen k oslavám, ale i k řadě sportovních happeningů, jichž je New York často centrem. A zase jsme se nechali překvapit „náhodným“ vystupem z metra zrovna ve chvíli, kdy se podél centrálního parku běžel největší maraton světa. Ani nám nevadilo, že jsme se k plánovanému cíli nedostali a pár hodin sledovali nejen samotný běh tisíců závodníků, ale i úžasný mumraj kolem. Již sotva chodící, avšak bouřlivě slavící účastníky jsme potkávali až do rána v ulicích, hotelích i barech.

Říká se, že New York nikdy nespí, a je to skutečně pravda. Když o půlnoci vkročíte na Times Square, možná se vám z těch blikajících světel a mumraje lidí a taxíků zatočí hlava. Snad tomu napomáhá i fakt, že si toto tvrzení chce každý návštěvník ověřit na vlastní oči. A zcela jistě za to může i to, že ho křížuje slavná Broadway Avenue s největší koncentrací divadelních a muzikálových scén na světě.

NAVLNĚ UMĚNÍ

Nepatřím mezi nákupní maniakky, ale styl a jedinečná atmosféra butiků ve čtvrti SoHo originálně vyřešila mé nákupy na loňské Vánoce. Kdo by odolal výraznému rukopisu šperků, podivuhodných kabelek či svetrů, na které v Evropě zaručeně nenarazíte? Ve čtvrti SoHo stále vládne umělecký duch, i když byli její původní obyvatelé – řemeslníci a později i malíři – kvůli zvyšování cen nemovitostí a výstavbě luxusních bytů vytlačováni do dalších čtvrtí. Galerie

SVĚT NA DLANI

Součástí půvabu Central Parku jsou i výhledy – třeba na Beresford, největší z apartmánových domů v okolí.

Jazz, soul, pop... to vše v objetí parku.

Bohatí Newyorčané svěřují své čtyřnohé miláčky profesionálním venčičům psů.

Navštívit New York a nevidět Central Park je jako nepoznat velkou část jeho duše a zároveň životního stylu Newyorčanů. A je jedno, zda se rozhodnete vydat se tam pěšky, na kole či v drožce tažené koňmi.

tu však zůstaly, mnoho z nich se skrývá ve vyšších patrech, kde se platí nižší nájem.

Zatímco luxusní restaurace v SoHo, často slibující gurmánský zážitek většinou evropské kuchyně, zrovna plné nejsou, bary s dobrým jídlem a zaručeně skvělou muzikou v nedaleké Bleeker's Street se s podvečerem začínají plnit. Vstupujeme do Červeného lva, objednáme barbecue křídýlka a pivo. Na kytaru se rozehrává sympatické duo The Doyles Brothers a sedmá hodina večerní je příslibem hodně dlouhého a vydařeného večera. I když nemáme takové štěstí jako přátelé z Čech před lety (kteří tu seděli během večera v době, kdy sem zavítali členové kapely U2, zavřeli bar a hostům, co přišli před nimi, hráli zadarmo), koncentrace dobrých kapel je tu vzhledem k počtu hudebních barů i množství nahrávacích společností v celém New Yorku téměř jistá.

PARK ZA CENU DVOU ALJAŠEK

Na mnoho začínajících umělců můžete narazit i při procházce Central Parkem. V září padajícího listí v teplém podzimním odpoledni působí černý houslista jako postava ze smutné romantické scény. Zvlášť na pozadí mnoha slavných míst, kde se odehrály desítky filmových dojeků. Jen málokdo by dnes uvěřil, že se na zeleném parku o rozloze 340 hektarů s třicetiletými kilometry cestiček

a šedesáti hektary vodních ploch v minulosti rozkládaly bažiny. Ačkoli každá jeho součást, každý kámen i kytky působí přirozeně, není tady metru, který by nebyl vykután, vymodelován či osázen lidskou rukou. Na začátku ohromného parku stála v polovině 19. století myšlenka realitních agentů odhodlaných podpořit rozvoj neobydlených oblastí severní části Manhattanu, kde se rozkládaly páchnoucí bažiny obklopené skalami. To bylo v době, kdy se ještě New York podobal špinavé stoce. Projekt tehdy vyhráli pánové Frederick Law Olmsted a Calvert Vaux. Trvalo dvacet let, než byl park dokončen, a utratilo se dvakrát tolik, co USA zaplatily za Aljašku. Celý park stál 15 milionů dolarů, což by dnes vydalo za půl miliardy těch současných.

Navštívit New York a nevidět Central Park je jako nepoznat velkou část jeho duše a zároveň životního stylu Newyorčanů. A je jedno, zda se rozhodnete vydat se tam pěšky, na kole či v drožce tažené koňmi. Hlavně si udělejte dostatek času. Tady se totiž, na rozdíl od celého města, opravdu nespěchá. Na trávníku posedávají v polední pauze byznysmeni a některé ženy se dokonce ve výjimečně teplém listopadovém odpoledni, kdy teplota vyšplhala na 25 °C, svléknou do spodního prádla a na dece pod stromy s výhledem na mrakodrapy nasávají sluneční paprsky. Hudebníci nejrůznějších žánrů tu sbírají mince do klobouku a studentky si zase vydělávají

hlídáním mazlíčků bohatých Newyorčanů. Jako ve psích lázních si připadám ve chvíli, kdy si dvě kamarádky sednou na kašnu a každá z nich má na vodítku přes dvacet psů různých ras i velikostí. A do toho všeho tu mezi bruslaři, cyklisty a skotačícími dětmi na trávníku vystavují na odív propracovaná těla v neuvěřitelných pózách jogíni. Ze staříka s dalekohledem, o kterém jsem si v první chvíli myslela, že šmiruje dvě krásné slečny, se záhy vyklubal ornitolog. Park je totiž také populární oázou pro stěhovavé ptáky, a tudíž i pro jejich pozorovatele. Do místní zoo ale smíte jen v doprovodu dětí. Společně s Jimem, který nás veze kousek cesty ve vozíku za svým kolem, se ocitáme u východu parku na 72. ulici, před slavným domem Dakota House. Právě před ním zastřelil Mark David Chapman Johna Lennona. A pak trochu melancholicky naladěni se vydáváme navštívit Metropolitní muzeum, které je svou velikostí i významem srovnatelné s Louvrem.

Ne všechny východy z metra nás zavedly na místa, kde vládla ona zvláštní zrychlená energie, ne všude se cítil člověk povznesen. Ale přesto, jakmile jednou zakusíte touhu, která vás nutí chodit ulicemi, ochutnávat, porovnávat, oslovovat zcela cizí lidi a hlavně dívat se kolem, budete se sem chít vracet. New York nelze poznat za týden, za měsíc a snad ani za několik let. Je pestrý a proměnlivý – jako všechny tóny lidských emocí, úspěchů, slabostí i pádů.

Pět světů New Yorku

NEW YORK SE ČLENÍ NA PĚT MĚSTSKÝCH OBVODŮ. NEJSTARŠÍ MANHATTAN SE ZVĚTŠÍ ČÁSTI ROZKLÁDÁ NA STEJNOJMENNÉM OSTROVĚ. HUSTĚ ZALIDNĚNÝ BROOKLYN LEŽÍ NA OSTROVĚ LONG ISLAND A VĚTŠINU JEHO OBYVATEL TVOŘÍ PŘÍSTĚHOVALCI Z ASIE A JIŽNÍ AMERIKY. JE POKLÁDÁN ZA CHUDÝ A VELMI NEBEZPEČNÝ, I KDYŽ NE V TAKOVÉ MÍŘE JAKO BRONX, OBYVANÝ PŘEVÁŽNĚ AFROAMERIČANY. TEN JE POVAŽOVÁN ZA NEJCHUDŠÍ ČÁST S NEJVĚTŠÍ KRIMINALITOU. QUEENS JE OBYDLEN RŮZNORODÝMI ETNIKY. ZA NEJKLIDNĚJŠÍ A NEJBOHATŠÍ OBVOD SE POVAŽUJE STATEN ISLAND.

Pravé *americké retro*

Vanilková cola, červené kožené sedačky, servírky v sexy uniformách a pořádný rock'n'roll. To vše dělá návykovou atmosféru doby, kdy se nosily sukně s pořádnou spodničkou a hřebeny v zadní kapse u kalhot. Vítejte v Americe padesátých let!

Text **Darina Sieglóvá** Foto archiv

Pražská restaurace James Dean (V Kolkovně 922/1) je přesně to místo, kde budete chtít sníst, obědvat, večeřet a nakonec se zdržít i na koktejlu. Do restaurace se zamilujete stejně bezhlavě jako vaše babička do známého rebela bez příčiny. Pohltí vás a hned tak nepustí, za dveřmi je úplně jiný svět.

James Dean je totiž restaurace, která je do detailu promyšlená – od interiéru přes menu až po obsluhu. Ať už budete sedět u stolečku nebo v jednom z mnoha „boxů“, bude to na širokých pohodlných bílo-červených koženkových sedačkách. Interiér se neokouká ani po desáté návštěvě a vždy objevíte něco nového. Nejdříve vás zaujmou ručně stříkané obrazy Jamese Deana a Marilyn Monroe, poté nejruznější artefakty spojené se životem slavného amerického idolu a určitě nepřehlédnete sloup s jeho černobílou mozaikou. Jukebox z roku 1949, sedačka vyrobená z Lincoln Continental HardTop Sedan a stojan z benzinové pumpy z padesátých let dovezený z Indiany, to jsou již jen perličky na

Pravá filmová americká snídáně? Zajděte si na ni právě sem a dejte si ji klidně na baru.

dotvoření dobové atmosféry.

Chtěli jste někdy zažít pravou filmovou americkou snídáně? Zajděte si na ni právě sem a dejte si ji klidně na baru. V nabídce jsou vejce (míchaná, sázená či jako omeleta, zkrátka tak, jak je máte rádi) a k nim si můžete přiojednat párky, slaninu, špenát, sýr a nechybí ani hash brown. Zatoužíte-li po sladké snídani, na výběr jsou cereálie s javorovým sirupem, nadýchané palačinky či wafle, k nimž samozřejmě nesmí chybět bezedný šálek kávy a pravý americký mléčný koktejl!

Na oběd se nejlépe hodí skvělé sendviče nebo saláty. Absolutní klasikou je Club sendvič s krutím masem, šunkou, slaninou, salátem a porcí hranolek, dáváte-li ale přednost něčemu lehčímu, ochutnejte sendvič s marinovaným lososem a koprovm tvarohem nebo zeleninový s kozím sýrem. Všechny saláty jsou s chutným domácím dresinkem, který z nich dělá jídlo, o které se odmítáte dělit. K tomu si vyberte některý z džusů nebo pravou americkou

limonádu: bezinkovou, třešňovou, citronovou, malinovou nebo ananasovou.

Na večeri jsou jako stvořené steaky a hamburgery, zvláště když se chcete zdržet na drink, ať už na baru, nebo dole v klubu. Pokud chcete jen něco menšího, podělte se o štavnatá žebírka pečená na černém pivu nebo kuřecí křídla sweet & chilli. Ať už to ale budete zkoušet jakkoli, hamburgeru v americké restauraci odolat zkrátka nelze, zvláště když před vámi leží taková nabídka! Bluecheeseburger s modrým sýrem a karamelizovanou cibulí, Bacon Cheddar Burger se slaninou, Bacon Egg Burger s vejcem, čedarem a pepřovou majonézou, pálivý Texas Burger... Ale i tady se dá začít zlehka – decentním kuřecím burgerem.

Zbude-li vám ještě místo, poručte si wafle, americké lívance nebo zmrzlinu, možná ale místo dezertu oceníte spíš sklenici ovocného daiquiri. Od něj se pak můžete plynule přesunout k některému z místních koktejlů, jejichž nabídka je opravdu široká.

Na pozadí rekordně nízkých úrokových sazeb v rámci celého světa a zvýšené ekonomické nejistoty je nutné se ptát, jaké můžeme očekávat výnosy z investic na trzích, kolik vynesou dluhopisy a akcie, jaké jsou tyto zisky v porovnání s historickými výnosy a jak správně namíchat investiční portfolio.

Jedna ze studií americké investiční společnosti Vanguard analyzovala výnosy dvou základních tříd aktiv – dluhopisů a akcií – v jednotlivých dekádách, a to od třicátých let, a zároveň i výnosy portfolia složeného ze 60 procent z akcií a ze 40 procent z dluhopisů. Podle očekávání výnosy z akcií (9,4 % p. a. – per annum/ročně) dlouhodobě převyšují výnosy z dluhopisů (5,6 % p. a.).

Pokud se podíváme na jednotlivé dekády, dosáhly akcie dvakrát záporného výnosu. Poprvé v období let 1930 až 1939 a podruhé v letech 2000 až 2009, kdy jsme zažili dva silné sestupné trendy (prasknutí bubliny na trhu technologických akcií a krizi hypotečního trhu v USA vedoucí ke globální finanční krizi po krachu investiční banky Lehman Brothers v roce 2008). Portfolio 60/40 složené z akcií a dluhopisů však mělo kladný výnos vždy a i v období let 2000 až 2009 dosáhlo průměrného ročního zhodnocení 2,7 %. Dlouhodobý výnos za celé

Strategická alokace aktiv – teorie portfolia

Pro stanovení výnosů dvou základních tříd aktiv, akcií a dluhopisů, jsou nejdůležitějšími údaji budoucí ekonomický výstup (HDP) a úroveň inflace.

sledované období od třicátých let pak byl 8,3 %. Pokud výnosy tohoto portfolia očistíme o inflaci, bylo zhodnocení lehce negativní jen v období let 1970–1979. Významnou měrou se na výnosu portfolia podílel efekt diverzifikace,¹ kdy obě složky portfolia měly rozdílný vývoj v různých obdobích. Státní dluhopisy sloužily jako bezpečný přístav pro peníze stahované z rizikových aktiv v časech recese nebo krize, naopak v dobách vysoké inflace investoři dluhopisy opouštěli. Otázka ideálního poměru mezi složkami portfolia je tak pro každého investora klíčová.

STRATEGICKÁ ALOKACE AKTIV

Strategická alokace aktiv (SAA) představuje stanovení dlouhodobé alokace prostředků mezi třemi základními třídami aktiv – akciami, dluhopisy a hotovostí. A je výsledkem kombinace investorových požadavků na výnos, jeho tolerance k riziku a časového rámce investice, tj. investičního horizontu. Empirické studie prokázaly, že SAA je nejdůležitější determinantou výnosu portfolia a jeho rizikovitosti, a to až z 90 %. Kombinace různých tříd aktiv s rozdílným vývojem za různých tržních okolností chrání investora před významnými ztrátami a měla by zaručit, že dosáhne svých výnosových cílů po hladší křivce. SAA tak uvádí do praxe teorii, s níž v padesátých letech přišel americký ekonom Harry Markowitz a jež pak byla rozvíjena dalšími odborníky (Williamem Sharpem, Garym Brinsonem, Paulem Kaplanem).

MODERNÍ TEORIE PORTFOLIA

Moderní teorie portfolia (MTP) je vlastně matematicko-statistickou formulací konceptu diverzifikace, pracující s předpokladem rizikové averze u investorů. Ten říká, že investor vždy preferuje vyšší výnos před nižším pro stejnou úroveň rizika a nižší riziko před vyšším pro jistou úroveň očekávaného výnosu. Důležitým předpokladem je, že trhy jsou efektivní a investor se vždy soustředí na portfolio jako celek, a nikoli na jednotlivé pozice. Výsledná diverzifikace portfolia není funkcí toho, jak mnoho je v portfoliu akcií nebo dluhopisů, ale spíše jaká je jejich korelace.² Čím nižší je korelace mezi třídami aktiv, tím nižší je riziko pro daný výnos. Studie prokázaly, že přidání 10 až 13 % akcií do jinak dluhopisového portfolia pozitivně ovlivňuje výnos,

aniž by se zvyšovalo riziko. MTP během své existence čelí celé řadě kritik, mezi nimiž dominují pochyby o tom, že trhy jsou vždy efektivní, že výnosy z aktiv podléhají normálnímu distribučnímu rozdělení, že korelace mezi třídami aktiv jsou neměnné (navíc se ukázalo, že během finanční krize byla korelace mezi všemi rizikovými aktivy téměř 1), a nebere v úvahu dynamiku změny preferencí investora v závislosti na zkracování jeho horizontu. Při využití základních tezí MTP pro strategickou alokaci je třeba mít tyto nedostatky na paměti.

OPTIMALIZACE PORTFOLIA

Pro stanovení dlouhodobé strategické alokace aktiv klienta je nezbytné určit potenciální výnosy pro jednotlivé třídy aktiv, které budeme míchat v portfoliu. V naší praxi používáme více druhů aktiv než uvedené tři základní, a to: české státní dluhopisy (navíc rozdělené do tří duračních pásem³), korporátní dluhopisy vysokého investičního stupně, méně kvalitní firemní dluhopisy (tzv. high yields), dluhopisy rozvíjejících se trhů, akciové indexy vyspělých zemí, indexy rozvíjejících se trhů, komodity, nemovitosti a také hotovost.

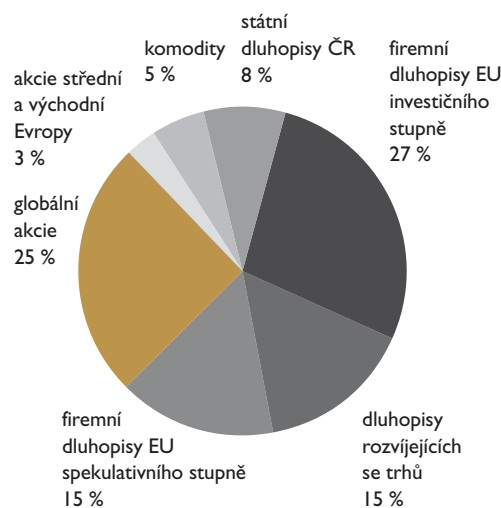
Výnosy lze stanovit buď na základě historických časových řad a předpokladu, že historie je důvěryhodným zdrojem pro predikování budoucnosti, nebo na základě navázání výnosů na očekávané dlouhodobé makroekonomické scénáře. Tady je předpokladem, že se tržní ceny dlouhodobě neodlišují od fundamentálních hodnot.

Pro stanovení výnosů dvou základních tříd aktiv, akcií a dluhopisů, jsou nejdůležitějšími údaji budoucí ekonomický výstup (HDP) a úroveň inflace. Během ekonomického cyklu jsou tyto dva parametry silně provázány, když periody vyššího ekonomického růstu vedou k vyšší inflaci a obráceně. Pro stanovení rizika se používá historických volatilít odvozených od směrodatných odchylek a pro korelace se rovněž vychází z dlouhých časových řad. Pro míchání strategické alokace se pak používají optimalizační programy, kde kromě výše uvedených údajů vstupuje „do hry“ ještě investiční horizont a požadovaná hladina pravděpodobnosti dosažení cílů (95 nebo 99 %). Výsledkem optimalizace je portfolio, které odpovídá rizikové averzi investora, jeho požadavku na výnos a investičnímu horizontu. Pro zvýšení efektu diverzifikace používáme u našich smíšených

řešení zásadně indexové produkty, fondy nebo deriváty jako reprezentanty dané třídy aktiv. To vede i ke snížení transakčních nákladů při změnách v portfoliu při taktické alokaci (krátkodobé změny ve váze aktiv v závislosti na aktuální tržní situaci) nebo rebalancování. Každé smíšené portfolio kromě toho, že je složeno ze sedmi až devíti tříd aktiv, v sobě nakonec obsahuje několik set až tisíc pozic v závislosti na použitém indexu nebo fondu.

Závěrem bychom se mohli podívat, jak může takové smíšené portfolio vypadat, vezmeme-li v úvahu současnou tržní realitu nule blízkých úroků na peněžním trhu, nízkých výnosů českých dluhopisů, konzervativního odhadu pro výnos z akcií ve výši 7 % po započtení dividend a aktuálně vysoké volatility (kolísavosti) jejich cen. Požadujeme roční výnos 5 % v horizontu deseti let.

Strategická alokace aktiv pro požadovaný výnos kolem 5 % v horizontu deseti let

Z obrázku je patrné, že portfoliu dominují fixně úročená aktiva s vyšším výnosem ze sektorů korporátních dluhopisů investičního i spekulativního stupně a státních dluhopisů mladých trhů. Akcie jsou zastoupeny vahou 28 % a nezanedbatelný podíl tvoří i komodity. V podmínkách smíšených benchmarkových portfolií Investiční společnosti České spořitelny má toto portfolio nejbližší fondu Vyvážený mix.

Slovník

1 Diverzifikace – rozložení investic do různých instrumentů nejlépe s co nejnižší korelací, která vede k celkovému snížení rizika portfolia.

2 Korelace – měří sílu tendence dvou veličin pohybovat se stejným směrem, kolísá v intervalu od -1 do $+1$; čím nižší je hodnota, tím menší je závislost změn

dvou veličin na sobě.

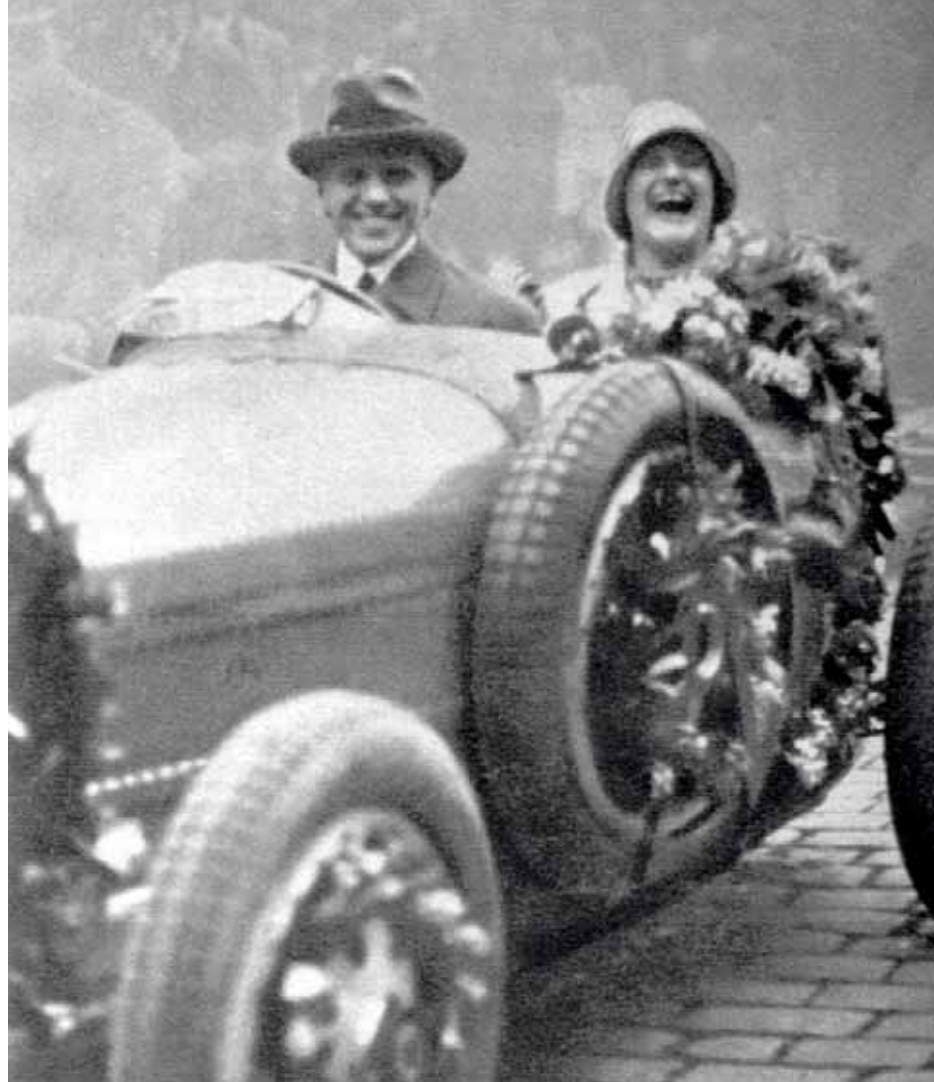
3 Durační – vážený průměr splatnosti všech budoucích toků plynoucích z držby dluhopisů, kde vahami jsou jejich

diskontované současné hodnoty; používá se pro měření citlivosti ceny dluhopisu na změny úrokové míry.

Eliška Junková sdílela manželovu lásku k rychlým kolům. Od oltáře ještě jela na sedadle spolujezdce, od následujícího roku už však výhradně za volantem.

V běhu dějin, jež donedávna téměř ve všech oborech lidské činnosti nahrávaly výhradně mužům, se objevilo několik výjimečných žen, které změnily svět. Nebo alespoň jeho malý kousek. Odmítly roli, již jim přisoudila doba, postavily se předsudkům a zažitým konvencím. Ať už jde o vědu či lékařství, profese dříve vyhrazené „mužským, tedy logicky větším mozkům“, nebo třeba sporty, které ještě nedávno rozhodně nebyly typické pro „něžné pohlaví“.

Text **Pavína Zelníčková** Fotografie **ČTK a Profimedia**

Ženy, které posouvaly hranice

KDYŽ SPORT PATŘIL MUŽŮM

Názorným příkladem odhodlání a vůle srovnatelných s mužskou cílevědomostí může být kansaská rodačka *Amelia Mary Earhart* (1897–1937 neznámá). Letadlo poprvé pilotovala v roce 1921 a o rok později se svým vlastním strojem překonala tehdejší ženský výškový rekord čtyři tisíce metrů. Tím však její „prvenství“ teprve odstartovala. Jako první žena překonala Atlantik – nejprve (1928) jako spolucestující, později (1932) coby první pilotka, a byla také prvním dvojnásobným přemožitelem atlantských vod vůbec. V rekordech pokračovala až do osudného rozhodnutí uskutečnit nejdleší přelet v historii letectví. 1. června 1937 spolu se svým navigátorem odstartovala z Miami na 50 tisíc kilometrů dlouhý let podél rovníku. Poslední zpráva o zbývajícím palivu přichází z Nové Guineje...

Avšak nejen Amerika má svou ženskou ikonu „mužského sportu“. V roce 1900 nikoho nenapadlo hledat v právě narozené holčičce Alžbětce Pospíšilové budoucí motoristickou hvězdu *Elišku Junkovou* (1900–1994). Její sportovní osud se začal psát po konci první světové války, kdy podlehla kouzlu svého budoucího muže, rovněž amatérského

závodníka, Čeňka Junka, a především jeho vášni pro automobilismus. Když ve 23 letech sama vyhrála na trati Lachotín–Třemošná kategorii cestovních vozů, byla to nečekaná senzace, stejně jako pozdější nejrychlejší čas a vítězství mezinárodního závodu v absolutní klasifikaci na trati Zbraslav–Jiloviště. Pokořila i zahraniční okruhy – ať už Targa Floria na Sicílii, kde získala hned tři poháry, nebo Nürburgring při německé Grand Prix. Tento okruh jí však triumf zle oplatil – připravil ji o manžela. Po jeho smrti s aktivním závoděním skončila, na rychlá kola však nezanevřela. Pilně se věnovala organizaci motoristického sportu (spolupodílela se například na otevření Masarykova okruhu) a v Baťových službách pracovala ve vedení úseku velkoprodeje pneumatik. Kola Elišky Junkové definitivně zastavila v lednu 1994.

ZACHRAŇOVAT ŽIVOTY

Další oblastí zarputile ovládanou muži bývala medicína – v českých zemích až do 17. března 1902, kdy v aule pražského Karolina složila *Anna Honzáková* (1875–1940) Hippokratovu přísahu a stala se první lékařkou. I přesto, že její kolegové medicíni opovrživě tvrdili, že je to nemožné, neboť „žena má lehký mozek

a méně krvinek“. I přesto, že musela tři roky čekat, než mohla ke studiu (a navíc jen hospitačnímu, nikoli řádnému) na tehdejší Karlo-Ferdinandově univerzitě vůbec nastoupit. I přesto, že trvalo dalších několik let a stálo ji to unavující osobní intervence až ve Vídni, než vůbec směla složit rigorózní zkoušky. A když pak kvůli přetrvávajícímu negativnímu postoji společnosti nemohla po promoci získat trvalé místo, ani tehdy se nevdala a otevřela si soukromou gynekologickou praxi, již pak vedla 35 let. A nejen svým kolegům dokázala, že ženy mají nejen stejně „kvalitní“ mozek jako muži, ale i nezdolnou vůli a odhodlání prolomit zkotnatělé konvence.

Ty o něco později ještě více narušila dcera pana řídícího z Bernatic na Písecku, specialista na tropické nemoci a entomoložka *Vlasta Kálová-Di Lotti* (1896–1971). Už jako medička byla odhodlána založit špitál na Blízkém východě... Uskutečnit její sen pomohl půjčkou 244 tisíc korun tehdejší prezident T. G. Masaryk, a tak mohla v 29 letech založit v Bagdádu skromnou nemocnici s hrdým názvem *Mustausaf Czechoslovak*. Pro ženy místních muslimů byla požehnáním: islám má totiž pro odhalování žen – byť vážně nemocných – cizím mužům velmi přísná

Amelia Earhart se stala inspirací pro všechny ženy odhodlané jít za svým snem.

pravidla. Proto tam, kde by každý lékař-muž selhal, mladá lékařka uspěla. Daleko od domova dokázala v mizerných podmínkách to, co renomovaní lékaři na špičkových pracovištích nemohli – překonala náboženské předpisy i vlastní vážnou chorobu, nemluvě o tom, že se musela vyrovnat s násilnou smrtí manžela a dětí při ústupu jednotek SS před americkými vojsky. Zemřela v roce 1971, víceméně zapomenuta. Její odkaz připomenula až úspěšná kniha Ilony Borské Doktorka z domu Trubačů.

VE SLUŽBÁCH VĚDY

A co teprve žena vědkyně? V 19. století nemyslitelné! A přesto byly takové, které to nevzdávaly a snažily se světu prospět svým výjimečným intelektem.

Osobností, která většinu z nás napadne jako první, je Marie Curie-Sklodowská (1867–1934), francouzská fyzička a chemička polského původu. V roce 1891 se stala na pařížské Sorbonně první studentkou fyziky a chemie. V boření předsudků doby pokračovala tím, že na své alma mater coby první žena získala nejen doktorát z fyziky, ale i profesuru. Její největší zásluhou je objev (společně s manželem, s nímž byla oceněna Nobelovou cenou za fyziku) polonia a především radia a objasnění pravděpodobných příčin radioaktivity. To, co by jiní nestihli ani za několik životů, prožila v poměrně krátkém rozmezí – během dvanácti let zvládla dostudovat a začít pracovat, vdát se, porodit dceru Iréne (mimochodem další Curie s „nobelovkou“), získat titul doktora a Nobelovu cenu za fyziku, porodit druhou dceru a odovět. Potom zůstala sama nejen na dvě děti, ale také na laboratoř na univerzitě... I s tímto hendikepem osudu dokázala jít dál a výš; výsledkem byla druhá Nobelova cena (za chemii), založení Institutu pro radium a nového vědního oboru: radiochemie.

V roce 1934 zemřela na následky radiace, s níž po léta pracovala. S trochou smutné nadsázky se tak dá říci, že její práce se jí stala životem i smrtí. Na její počest nese chemický prvek o atomovém čísle 96 jméno curium.

Dlouho trvalo, než se mezi laureáty Nobelovy ceny za práci ve vědních oborech objevila také ženská jména. V oboru fyziologie a lékařství byla jednou z prvních Američanka Barbara McClintock (1902–1992). Výsledky jejího výzkumu chování genů v chromozomech představovaly výrazný pokrok ve studiu zákonů dědičnosti. Přestože nad její teorií ctění kolegové vědci zpočátku krčili nos, svými objevy předběhla svou dobu – molekulární biologové je dokázali vysvětlit až o třicet let později! Jako první žena na světě byla samostatně, tedy bez kolektivu

Curie-Sklodowská (vlevo dole), Honzáková (vpravo uprostřed) i Cori (vpravo dole) svým bojem proti předsudkům otevřely dalším následovnicím dveře k novým možnostem.

spolupracovníků, poctěna cenou pana Nobela v oblasti fyziologie a medicíny (1983).

Úplně první ženou, jíž byla tato cena v lékařské oblasti udělena (1947, za objev funkce hormonů při metabolismu cukrů), však byla americká lékařka a biochemička Gerty Cori (1889–1957, společně s manželem Carlem Corim). Pro nás je paní Cori zajímavá nejen svými objevy, ale i původem. Narodila se totiž v tehdy rakousko-uherské Praze coby Gertrude Theresa Radnitz a na pražské univerzitě objevila své dvě životní lásky: budoucího manžela a biochemii. Svého muže pak následovala za oceán, ale i v zemi svobody jí trvalo řadu let, než

Za svůj zásadní přínos vědě byla Barbara McClintock vyznamenána Nobelovou cenou.

se z asistentky ve farmakologické laboratoři stala uznávanou profesorkou biochemie na Washingtonské univerzitě. Společně s manželem svými výzkumy v oblasti působení hormonů štítné žlázy významně přispěla k pokrokům v léčbě nemocí tohoto orgánu.

Tyto ženské osobnosti svými objevy a výkony bojovaly s osudem i s nepřátelským naladěním společnosti. A vyhrály. Některé z nich jako první ve svém oboru skořápku mužského světa jen lehce natukly, další ji ale rozbíjely dál a posouvaly hranice svých možností i rovnoprávnosti.

„Ženy musejí zkoušet věci, o něž se pokoušejí muži. Když selžou, budiž jejich selhání výzvou pro ostatní.“ Amelia Earhart

Božský klid pod Tatrami

Slovenská krajina je na podzim a v zimě snad ještě krásnější než v létě. Kdo se někdy procházel kolem Štrbského plesa, nad nímž se zvedaly zasněžené ostré vrcholy Vysokých Tater, nikdy na tento pohled nezapomene. Stejně jako na romantický víkend, který strávil v hotelu Kempinski, nejkrásnějším v celých Vysokých Tatrách.

Text **Libor Budinský**
Fotografie **Libor Budinský a archiv**

Grand Hotel Kempinski se chlubí atraktivní polohou, stojí totiž ve výšce 1 350 metrů nad mořem, přímo na břehu Štrbského plesa, které dalo celému vysokohorskému lázeňskému městečku jméno. Přímo z hotelového bazénu se nabízí skvostný pohled nejen na samotné jezero (v létě se na něm jezdí na lodičkách, v zimě zase bruslí), ale hlavně na plastickou kulisu mocných tatranských vrcholů, která se rozprostírá kolem dokola.

KAM BLESKY NEMOHOU

Blesky mířící do vrcholů hor a hromy burácející v dolinách nevěstí nic příjemného, zvláště když vás podobný nečas zastihne uprostřed vysokohorské túry. Jenže když plavete ve vyhříváném bazénu relaxační zóny Zion Spa (rozkládající se v hotelu Kempinski na ploše 1 300 metrů čtverečních) nebo odpočíváte na lůžku chráněni skleněnými stěnami, mohou si blesky řídit, jak chtějí. Naopak, pohled na běsnící živly a dramatickou vysokohorskou krajinu nabízí fantastické přírodní divadlo a jen umocňuje zážitek z romantické relaxace. Ovšem pokud by vám bylo v tu chvíli příliš „horko“, můžete využít třeba místní oblíbenou proceduru, tzv. ledový déšť. Nebo odpočinek ve vířivce s lahví vychlazeného šampaňského. Ostatně právě za tímto účelem byl luxusní hotel vybudován – aby znásobil už tak silné zážitky z nádherné tatranské přírody.

WINE & FOOD

Kempinski spojuje tradiční i moderní architekturu

Nefalšovaná romantika. Snídaně na hotelové terase s výhledem na Štrbské pleso obkroužené prstencem vysokých hor patří mezi zážitky, na které se nezapomíná.

Designový hotel Kempinski září na Štrbském plesu jako diamant.

a svým způsobem je poctou začátkům turistiky v celé oblasti. Základem stavby je totiž pečlivě zrestaurovaná budova starého hotelu Grand, který byl na břehu jezera postaven již roku 1906 a je skvělou ukázkou klasické vysokohorské architektury (starosvětskou atmosféru stále připomínají třeba obrovské křišťálové lustry). Už na počátku minulého století sem jezdili lidé za léčením horních cest dýchacích – místní ovzduší totiž funguje jako přirozené klimatické spa. Původní stavba byla navíc rozšířena o moderní designové budovy, dalo by se říct tak trochu skandinávského stříhu. Výsledek je perfektní: Štrbské pleso rozsvítila moderní architektura, která zde září jako malý diamant (Grand Hotel Kempinski byl otevřen v květnu před třemi lety). A současně nabízí hostům uživatelský komfort, plně vybavené spa, hráčský salonek či romantickou „fine dining“ restauraci, která se zaměřuje na lokální produkty a tradiční speciality. K nim si milovníci vína mohou vybrat z nekonečné nabídky tří stovek druhů vín, ostatně vinný sklep hotelu Kempinski je největší v celých Vysokých Tatrách.

PESTRÁ PALETA ZÁŽITKŮ

Většina hostů přijíždí za horskou přírodou, která nabízí širokou paletu aktivit: od pěších treků či jízdy na horských kolech od jara do podzimu a sjezdového či běžkového lyžování v zimě až po nejruznější adrenalinové radovánky v průběhu celého roku. Mezi ně patří například bungee jumping z Lomnického štítu či paragliding, ale také expedice, jejichž cílem je sledování medvědů, jichž žijí ve Vysokých a Nízkých Tatrách desítky. Další romantickou perličkou vašeho výletu se může stát létání v horkovzdušném balonu, z jehož paluby můžete při pomalé a tiché plavbě vzduchem pozorovat třeba kamzíky pasoucí se v exponovaných partiích hor. Zpestřením zimního pobytu bude vyhledávaná půldenní jízda se psím spřežením. A pak už na vás čeká krásně prohřáté hotelové spa, v němž vám sauny a masáže pomohou uvolnit znavené svaly.

RYSY

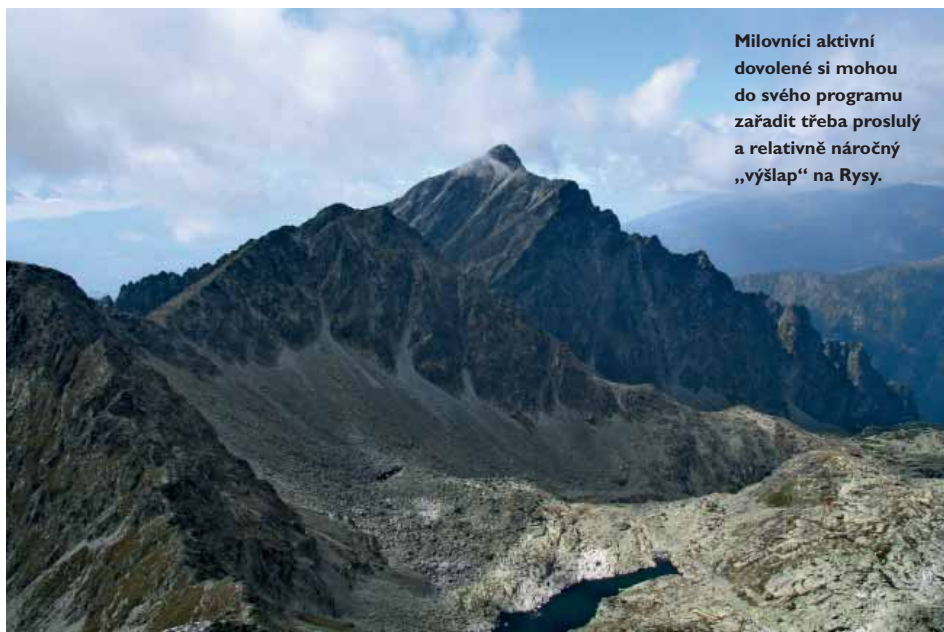
A co konkrétně Vysoké Tatry, pyšníci se přezdívkou „kapesní velehory“, svým návštěvníkům nabízejí? Na prvním místě stojí nádherné podzimní či

Osvěžit tělo unavené po horské túře můžete v plně vybaveném Zion Spa nebo ve vířivce s lahví vychlazeného šampaňského.

V hotelu na vás dýchne starosvětská atmosféra v kombinaci s moderní architekturou, která ještě umocní už tak silné zážitky z tatranské přírody.

Srdcem moderního komplexu je pečlivě zrekonstruovaný hotel Grand, který pochází z roku 1906 a je ukázkou tradiční horské architektury.

Milovníci aktivní dovolené si mohou do svého programu zařadit třeba proslulý a relativně náročný „výšlap“ na Rysy.

zimní výlety. Nejslavnější cesty vedou na vrcholky, třeba na Kriváň či na Rysy. Máte-li dobrodružnější povahu, můžete se vydat na celoročně otevřenou horskou boudu Chata pod Rysy, kde se dá také, samozřejmě v poněkud spartánských podmínkách, přespat. Zase trochu jiný zážitek, kdy noc strávíte ve výšce 2 300 metrů, obklopeni tichou a ledovou kulisou majestátních hor (tedy pokud zrovna odněkud nepadá lavina či nepřijde výše zmíněná bouřka, neboť pak opravdu není o co stát). Milovníci skutečného adrenalinu s výbornou kondicí si pak mohou najmout horského vůdce a vydat se s ním na nejvyšší horu Slovenska Gerlachovský štít.

Malebný spišský region nabízí nejen monumentální Spišský hrad, ale také další kulturní a historické bohatství zapsané i na seznamu UNESCO.

OÁZA LYŽOVÁNÍ

Hornaté Slovensko je jako stvořené pro zimní radovánky. V celé zemi dnes funguje na 300 lyžařských středisek, v nichž můžete využít tisíc vleků a 60 lanovek, které přepraví 500 tisíc lidí za hodinu. Mezi jedno z nejvybavenějších zimních středisek patří Park Snow ve Štrbském Plese. Je tu šest sjezdovek, včetně vysokohorské sjezdovky na Solisku, která začíná ve výšce 1 900 metrů a je nově prodloužena až do Furkotské doliny – díky tomu měří dva kilometry. Okolí Štrbského plesa je ideální také pro běžkaře, neboť zde mají k dispozici dvacet kilometrů pečlivě upravovaných běžeckých tratí. Na opačném konci Vysokých Tater, v Tatranské Lomnici, najdete vůbec nejdelší slovenskou sjezdovku – vede z Lomnického sedla přes Skalnaté pleso do Tatranské Lomnice. Prvotřídní carvingová trať měří šest a půl kilometru a překonává výškový rozdíl více než 1 300 metrů.

PRAMENY STARÝCH KELTŮ

Pokud si chcete od lyží či jiného aktivního sportu naopak odpočinout, i tak tu na vás čeká celá řada zajímavých atrakcí. Stále populárnější je například tři kilometry dlouhá a osvětlená sáňkařská dráha z Hrebienku do Starého Smokovce. V nedaleké Tatranské kotlině je navíc po celou zimu přístupná

vyhlášená Belianská jeskyně. A když sjedete z hor, můžete poznávat kulturní a historické bohatství malebného spišského regionu. Za návštěvu stojí především renesanční město Levoča, které bylo nedávno zapsáno na seznam světového historického dědictví UNESCO. Stejně ocenění má i monumentální Spišský hrad se Spišskou kapitulou a kostelíkem v Žehře či dřevěný kostel v Kežmaroku.

Kolem Vysokých Tater navíc vznikla v poslední době celá řada termálních aquaparků, které využívají horké prameny tryskající z hloubky dvou tisíc metrů. Ostatně jak potvrzují archeologické nálezy, účinky těchto pramenů znali už staří Keltové. Díky svému složení (prameny jsou bohaté na vápník, hořčík, draslík, sodík či sírany) má taková koupel blahodárný vliv na lidský organismus – především na pohybové a dýchací ústrojí či na pokožku. A protože hlubinné vody obsahují také vzácné lithium, působí příznivě i na lidskou psychiku.

PIKANTNÍ KAPUSTNICA

Při cestě na Slovensko nezapomeňte pořádně prozkoumat výtečnou slovenskou kuchyni. Nejslavnějším jídlem jsou halušky, které tu můžete ochutnat ve dvou verzích, buď s brynzou, nebo se zelím. Skutečným kulinářským zážitkem je ovšem vyhlášená polévka kapustnica, kterou zde připravují asi tak na sto padesát odlišných způsobů – každá rodina má svůj generacemi prověřený recept. V polévce nesmí chybět kyselá zelí a pikantní klobáska, někde se pak přidávají sušená jablka, jinde švestky, houby či feferonky, které dokonale podtrhnou celkový „šmak“. Kapustnica se ovšem nesmí jíst hned po uvaření, ale musí se nechat minimálně den dva odležet – až pak chutná opravdu božsky. Na Slovensku se vaří po celý rok, ale nikdy nesmí chybět o silvestrovské půlnoci. Od večera se slaví, borovička teče proudem a krátce po půlnoci se podává kapustnica. Všichni naberou novou sílu a pak slaví až do rána, kdy se oblíbenou polévkou znovu plní talíře...

Sezonní menu

Text **Pavlaína Zelníčková** Fotografie archiv

Pátevní cyklostezka u Baťova kanálu

Batův kanál patří k nejoblíbenějším turistickým cílům východní Moravy. Jeho historie se začala psát už ve třicátých letech minulého století, v současnosti měří (od Otrokovic do Skalice) přes padesát kilometrů. Nemusíte se však po něm jen plavit, můžete se také vydat po kopírující cyklostezce směrem od Kroměříže až do Hodonína. Osmdesátikilometrová trasa je vhodná pro dálkové cyklisty, ale i rodiny s dětmi, in-line bruslaře a seniory, kteří ocení takřka absolutní rovinu a přehledný terén. Nebo můžete cyklojízdu zkombinovat s plavbou – lodí nebo hausbótem. Během cesty můžete navštívit třeba zámek Buchlovice, hrad Buchlov, Arcibiskupský zámek a zahrady v Kroměříži, Velehrad, Archeoskanzen Modrá, skanzen ve Strážnici nebo Uherské Hradiště. Na stezku navazuje i síť oblíbených Moravských vinařských stezek, tak proč nespojit užitečné s příjemným?

www.batacanal.cz

Hřebčín Albertovec

Skončil čas koupání a hudebních „festáků“, odpočívát od práce se ale musí i na podzim. Jedním z tipů na zajímavý výlet je hřebčín Albertovec na Opavsku. Svoji výjimečnou atmosférou je ideálním místem pro všechny, kdo hledají sportovní, kulturní a společenské vyžití. Panský dvůr Albertovec založil Eduard kníže

Termální lázně Gellért

„Neexistuje pravděpodobně jiné město v zemích věřících a možná na celém světě, kde tak hojně tryskají prameny, aby vyléčily všechny nemoci, jako Budač,“ napsal v 16. století Evlia Chelebi, jeden z největších středověkých cestovatelů, o Budapešti. „Město lázní“ je svými více než 118 přírodními termálními prameny ve světě ojedinělé. Nejstarším lázeňským hotelem je Szent Gellért; prameny místních Slatinných lázní jsou využívány již téměř dva tisíce let. Původní turecké lázeňské zařízení bylo v období secese (1918) přestavěno do současné podoby a postupně rozšířeno o bazén s umělým vlnobitím a perličkové koupele. Dnes je to jeden z nejelegantnějších hotelů hlavního města. Místní vápenitá, slabě kyselá, hydrogenuhličitanová, radioaktivní voda, obsahující mnoho minerálních látek, je vhodná pro koupele, inhalace i pitné kúry. www.gellertbath.com

Lichnovský v roce 1818. Významné hospodářské středisko a centrální sídlo panství zahrnovalo dvaatřicet rozsáhlých dvorů a usedlostí. V roce 1952 sem byl ze Šumavy přemístěn chov jezdeckých koní. Po revoluci areál chátral – až do října 2005, kdy jej zakoupil Josef Hájek se svou rodinou a ihned se pustili do jeho rozsáhlé rekonstrukce, včetně dostihové dráhy a obnovy chovu hannoverských a trakénských koní. V současnosti nabízí širokou škálu služeb a sportovních akcí.

www.albertovec.cz

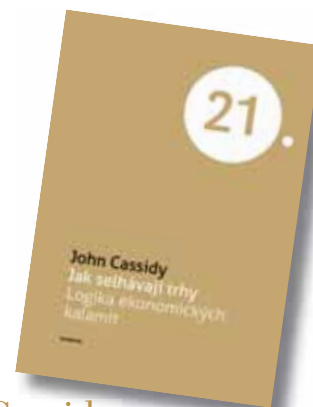

Za francouzským burčákem aneb Beaujolais nouveau

Za vínem nemusíte jen po českých krajích, ostatně za evropskou kolébku tohoto zlatavého moku bývá označována spíše země galského kohouta. Vrchovina jižně od Burgundska a západně od údolí Saóny je proslulou vinařskou oblastí. Pěstuje se tu hlavně odrůda Gamay, z níž se lisují oblíbená červená vína. V současnosti je velice populární mladé víno Beaujolais nouveau, které se objevuje na trhu vždy od třetího listopadového čtvrtku. Nejspíš by se dalo přirovnat k našemu burčáku – ani Beaujolais nouveau není „skutečné“ víno, přesto jeho obliba rok od roku roste. Tradice této módní vlny započala v padesátých letech, i když historie by se dala vystopovat ještě o mnoho století dál. Válkou sužovaná oblast potřebovala rychlou ekonomickou injekci, a tak přišlo na svět označení „Beaujolais nouveau“ – aby

se jasně odlišila mladá vína, vyráběná odlišnou technologií, od běžného, standardního vína s etiketou „Beaujolais“. Vydejte se do jeho rodiště, kraje Chevallierových Zvonokosů, kde téměř v každé obci objevíte nějaký ten sklípek, kam zajít na ochutnávku.

John Cassidy: Jak selhávají trhy

Půl století rozvíjejí ekonomové po celém světě elegantní teorie o tom, jak trhy usnadňují inovace, jak vytvářejí bohatství a jak efektivně alokují zdroje, které má společnost k dispozici. Co se ale stane, když trhy selhávají? Když nás zavádějí až k bublinám na trhu s cennými papíry, ke křiklavým nerovnostem, znečištěným řekám nebo úvěrovým krizím? V knize britsko-amerického publicisty a spisovatele Johna Cassidyho (*1963) autor popisuje stoupající vliv „utopické ekonomie“ – myšlení, které je slepé k tomu, jak jednají skuteční lidé, a které popírá existenci spousty způsobů, jimiž může neregulovaný volný trh vyvolat katastrofu. Cassidy kombinuje reportážní postupy založené na faktech a srozumitelné vysvětlování ekonomických teorií, aby upozornil na to, že za současné ekonomické krize je úporné setrvání na starých ortodoxních „pravdách“ nejen pošetilé, ale vysloveně nebezpečné.

John Cassidy: Jak selhávají trhy. Logika ekonomických kalamit. Academia, srpen 2012

Kulturní tipy

Sting se vrací

Kritikové jej oslavují, muži obdivují a ženy zbožňují. Britská legenda rockové hudby, herec a aktivista známý pod pseudonymem Sting po svém jarním pražském turné nezapomíná ani na moravské fanoušky. Gordon Matthew Thomas Sumner mohl být učitelem angličtiny a hudby, naštěstí pro svět láska k muzice převážila nad pedagogickými touhami. V roce 1977 spoluzaložil punkové trio The Police, v němž působil jako skladatel, zpěvák a baskytarista. O osm let později zahájil sólovou kariéru. Ve svých písničkách kombinuje pop, rock, jazz, lidovou i vážnou hudbu s texty mnohdy politického zabarvení. Prodal na 100 milionů alb a získal řadu ocenění (Grammy, Zlatý glóbus, Emmy) a tři nominace na Oscara. Turné Back To Bass symbolizuje Stingův návrat nejen k jeho původnímu hudebnímu nástroji, tedy base, ale i k jeho hudebním kořenům. V ostravské ČEZ aréně můžete oslavit jeho čerstvé šedesátiny.

19. listopadu, ČEZ aréna, Ostrava

Turné Back To Bass symbolizuje Stingův návrat nejen k jeho původnímu hudebnímu nástroji, tedy base, ale i k jeho hudebním kořenům.

Irské rytmy v novém kabátě

Taneční představení Lord of the Dance zvedá na celém světě diváky ze sedadel už šestnáctým rokem. Show, s níž se na podzim „Lordi“ vracejí na česká pódia, dostala čerstvý kabát: nové kostýmy, choreografii, vylepšenou scénu, nová světla, LED projekci... Co se však nemění, je fantastický příběh Dobra a Zla v nádherné pohádkové scenérii, precizní taneční výkony desítek tanečníků v sólových výstupech i v nezaměnitelných tanečních formacích, které irský tanec proslavily po celém světě a z Lord of the Dance učinily živoucí legendu. Tajemství jejich úspěchu spočívá i v tom, že oslovuje široké publikum bez ohledu na věk, pohlaví nebo kulturní zázemí. České turné započne vystoupením v brněnské Kajot Areně 29. října, následují Pardubice, Ústí nad Labem a Plzeň. Návštěvníci pražské O₂ arény budou mít možnost vychutnat si slavné irské tanečnický 7. listopadu.

29. října Brno, 30. října Pardubice, 31. října Ústí nad Labem, 2. listopadu Plzeň, 7. listopadu Praha

Říjen bude patřit nizozemským Kraak & Smaak.

Podzimní United Islands

United Islands přestává být jen letním open air festivalem. Po celý rok, za generální podpory České spořitelny, představuje nejlepší interprety a pořádá zajímavé hudební akce ve známých pražských klubech. I na podzim chystá řadu zajímavých koncertů a akcí. Říjen bude patřit nizozemským Kraak & Smaak, kteří svůj um spojí s projektem Monkey Business a PSH (SaSaZu), nebo hiphop-reggae-dubstepovému duu Benito und Kestin (Cross Club). Listopad otevře hudební projekt Time Switch v klubu Roxy, v Yes Clubu zahraje na párty nazvané Vinyl United londýnský bubeník a DJ Jon Kennedy, v Popocafepetl Újezd zase pohodová partička Jamaram z Mnichova. Prostor ale dostanou i tuzemští muzikanti – česko-slovenské hudební legendy Hammel, Hladík, Varga a Collegium music zahrají v Divadle Archa ze společného alba z roku 1972 Zelená pošta a o měsíc později tu Michal Prokop a Framus Five pokřtí na svém tradičním vánočním koncertu nově nahrané album Sto letů na cestě.

www.2012.unitedislands.cz

Oblíbená show se letos představuje v novém pojetí.

Text **Pavlaína Zelníčková** Fotografie **archiv**

Anna Netrebko: Jolanta

Pražský Obecní dům v listopadu pohostí temně sametový hlas ruské sopranistky Anny Netrebko, jedné z nejvýznamnějších světových interpretek operní hudby mladší generace. Kritici o ní tvrdí, že je „zpívající Audrey Hepburn a má naprosto všechno: hlas neslychané čistoty, široký tonální a výrazový rejstřík, představitost, důvtip a šarm – vše umocněné svým charismatem, které vám nedovolí spustit z ní oči“. Pro uklízečku petrohradského Mariinského divadla přišel životní zlom v roce 1993, kdy na místní scéně vyhrála pěvecký konkurz a získala angažmá. Pak již následoval strmý kariérní vzestup, zejména coby představitelky rolí pěvecké techniky belcanto. V roce 2002 debutovala v Metropolitní opeře v New Yorku, následoval Salzburg, Covent Garden v Londýně, Vídeňská státní opera... V roce 2007 ji časopis TIME zařadil na svůj seznam 100 nejvlivnějších světových osobností. Ve Smetanově síni vystoupí s koncertním provedením Čajkovského Jolanty.

23. listopadu, Obecní dům, Praha

Foto: Dario Acosta

Letos poprvé je součástí Designbloku prezentace italských interiérových i módních návrhářů a firem – Italian Design Week

Designblok 2012

První říjnový týden nabídne obyvatelům a návštěvníkům Prahy řadu prezentací, výstav a přehlídek předních českých a zahraničních designérů, výrobců designu a módních návrhářů. 14. ročník Designbloku s podtitulem Prague Design and Fashion Week, pořádaný za generální podpory České spořitelny, vyčlenil pondělí pro média a odborníky, od úterý jsou akce přístupné veřejnosti. Jejich součástí bude Designblok Fashion Week v kostele sv. Šimona a Judy v Dušní ulici a také, letos poprvé, prezentace italských interiérových i módních návrhářů a firem – Italian Design Week zaplní druhé patro hlavního Superstudia Kafkův dům. Mimoto se zde mohou milovníci bytového designu pokochat prezentacemi z oblastí nábytku a bydlení předních českých i zahraničních značek. Druhé Superstudio, Clam-Gallasův palác v Husově ulici 20, pohostí expozici věnovanou tématu vzácnosti, řemesla a luxusu v současném světě v podobě prezentací studií a firem zaměřených na manufakturní nebo ruční výrobu. Ve stejném námětu bude i hlavní výstava s názvem Klenotnice. Letos nově otevřené Openstudio ve Šporkově paláci ponese podtitul Laboratoř současného designu. Tady můžete obdivovat šperky, módu, designérské prototypy, koncepty a studie zejména mladých umělců a školních ateliérů.

1.–7. října, www.designblok.cz

Císařův Dürer – Dürerův císař

Máte rádi středověké a renesanční umění? A už jste letos byli ve Vídni? Zkuste navštívit vídeňské muzeum Albertina prezentující jedinečná umělecká díla od 15. století po současnost. Albertina ve svých expozicích spojuje atmosféru císařství s mistrovskými díly velkého umění. Řada z nich vznikla na počest a památku císaře Maxmiliána I. Patří mezi ně práce Albrechta Dürera, ale také mimořádný Triumfální průvod Albrechta Altdorfera a jeho dílny, který bude tvořit jádro výstavy Císař Maxmilián I. (1459–1519) a umění dürerovské epochy. Z původně 109 velkoformátových archů pergamenu s pestrobarevnými zobrazeními jezdců, velkolepých vozů a lancknechtů zůstaly v Albertině archy 49 až 109 a sestaveny jako vlys tvoří fresku dlouhou přes 54 metrů. Císař Maxmilián I. byl od 19. století nazýván „posledním rytířem“, přestože stál u počátku evropské obrody rytířství, která byla typická honosnými turnaji a skvostnou rytířskou zbrojí. Vedle jiných okruhů a témat představuje výstava také tento aspekt umění z doby Maxmiliána s četnými příklady z vlastní sbírky doplněnými významnými zápůjčkami z mezinárodních muzeí.

14. září 2012 – 6. ledna 2013, www.albertina.at

Vídeňské muzeum Albertina ve svých expozicích spojuje atmosféru císařství s mistrovskými díly velkého umění. Řada z nich, i práce Albrechta Dürera, vznikla na počest a památku císaře Maxmiliána I.

Český pojistný trh *má stále velké rezervy*

Snaha zrovnoprávnit pojistky mezi oběma pohlavími může postavení žen paradoxně zhoršit. Pro pojišťovny bude totiž obtížnější odhadnout riziko, proti němuž své klienty pojišťují, říká předseda představenstva a generální ředitel Pojišťovny České spořitelny, a. s., Vienna Insurance Group, **Petr Zapletal**.

Text **František Mašek, Hospodářské noviny** Fotografie **Aleš Fremut**

Pojišťovna České spořitelny se stala v roce 2008 součástí finanční skupiny Vienna Insurance Group (VIG). Proč ke změně došlo, kdo všechno patří do této finanční skupiny a v jakých zemích vlastně VIG působí?

Změna je výsledkem dohody mezi šéfy dvou velkých rakouských finančních skupin VIG a Erste Group o tom, že se každá zaměří na svoji část byznysu. Erste na jejím základě prodala veškeré své pojišťovny skupině VIG a uzavřela smlouvu vedoucí k dlouhodobé spolupráci mezi oběma společnostmi. Vienna Insurance Group je na mateřském rakouském trhu zastoupena třemi pojišťovnami. Celosvětově tento koncern zasahuje do 25 zemí, zejména východní a jihovýchodní Evropy. V České republice patří do finanční skupiny VIG vedle Pojišťovny České spořitelny také Kooperativa a Česká podnikatelská pojišťovna.

K jakým hlavním změnám od té doby ještě došlo?

Pro nás se změnil především styl spolupráce s Českou spořitelnou. Již nejsme v pozici její dceřiné firmy, ale její smluvní partner. Obě strany si na takovýto vztah zvykají a spolupráce se daří.

Do jaké míry se v pojišťovnictví stále projevuje vliv finanční krize?

Její projevy sleduji ve dvou rovinách. První je ochota klientů uzavírat pojištění. V tomto směru nepozoruji výraznou změnu chování. Čeští klienti zatím nejsou tak dobře pojištěni jako sousedé ze západních zemí ani co do počtu pojistek, ani co do výše částek, na které jsou pojištěni. Potenciál na českém trhu je stále veliký. Druhou rovinou je investování našich rezerv, jichž spravujeme v rámci životních

pojistek značný objem. Starosti nám proto dělají poklesy kapitálových trhů a nízké úrokové sazby, jež jsou přímým důsledkem finanční krize. Klientům garantujeme zhodnocení na desítky let dopředu. Úrokové sazby, za něž investujeme naše rezervy, ovšem na českém trhu radikálně poklesly, byť ne v takové míře jako v Německu, kde mají některé krátkodobé státní dluhopisy dokonce záporný výnos. To v praxi znamená, že investoři dokonce platí za to, že si mohou peníze bezpečně uschovat.

V poslední době se často hovoří o tom, že největším problémem pojišťoven jsou dopady nevhodné regulace přicházející z Evropské unie. Jak tento problém hodnotíte vy?

Tuto regulaci bych nenazval nevhodnou, ale určitě neefektivní. Největší zásah představuje zavedení směrnice Evropské unie Solvency II, jejímž cílem je upravit pravidla pro řízení rizik v pojišťovnictví a ochránit tak pojišťovny před krizovým vývojem, jaký jsme zažili například v bankovním sektoru v nedávných letech. Problém regulace pojišťovnictví spočívá v její složitosti a obtížném zavádění. Za těchto okolností nám sice umožňuje dobře řídit známá rizika, ale ze zkušenosti víme, že největším rizikem je vždy to, které přichází z naprosto nečekané strany. A obávám se, že směrnice Solvency II nás před podobnými chybami dostatečně neochrání.

Jak si stojí české pojišťovnictví v porovnání se zahraničím? Existuje ještě oblast, v níž by se měly české pojišťovny ve srovnání s rakouskými nebo německými zlepšit?

Co se týká produktové nabídky, za Rakouskem ani Německem nezaostáváme. Pojistný trh se u nás vyvíjel později než u západních sousedů,

a pojišťovny tak měly možnost vzít si z okolních trhů poučení. Zároveň jsme již měli také dostatek času k tomu, abychom dokázali vytvořit našim klientům tu nejlepší nabídku. Rozdíl ale vidím v již zmíněném nedostatečném využití nabídky. Havarijní pojistky uzavírá například stále jen malé procento majitelů aut. A to nehovoří o životním pojištění.

Evropským pojišťovnictvím v současné době hodně hýbe aplikace směrnice Evropské unie, která má letos v prosinci zrovnoprávnit pojištění mužů a žen. Co to v praxi znamená? Nemůže tato změna ženám kvůli zdražení životního pojištění spíše uškodit?

Podle rozhodnutí Evropského soudu se pojistky od prosince letošního roku nesmějí lišit. Jak je známo, statisticky se ženy dožívají vyššího věku, takže doposud byly jejich pojistky kryjící například riziko smrti výhodnější než u mužů. Pojišťovnáma to brání takzvaně segmentovat klienty, tedy vytvořit nabídku pro určitou skupinu klientů za co nejvýhodnějších podmínek. Vezmeme-li v úvahu například pojistky pro případ smrti, toto pojištění bude ve většině případů pro ženy dražší.

Neobáváte se tedy, že to bude mít negativní vliv na zájem o pojištění, ať už ze strany žen, nebo i mužů?

Toto opatření může postavení spotřebitelů paradoxně zhoršit. Pro pojišťovny bude složitější odhadnout riziko, které pojišťují – například tím, že nebude zpočátku zřejmé, jaký poměr žen a mužů si novou pojistku uzavře –, a tuto nejistotu budou kryt vyšší cenou minimálně po dobu, dokud se trh neustálí. To může mít samozřejmě negativní vliv na zájem o pojištění.

Čeští klienti zatím nejsou tak dobře pojištěni jako sousedé ze západních zemí ani co do počtu pojistek, ani co do výše částek, na které jsou pojištěni.

Gabor

** Praha 5 - Gabor Shop OC Nový Smíchov * Praha 4 - Gabor Shop Arkády Pankrác * Praha 3, Gabor Shop OC Flora *
* Praha 1 - Gabor Shop in Shop OD Kotva (2.patro), nám. Republiky * Praha 1 - ALIGATOR - Národní třída 38*

Obuv Gabor můžete zakoupit také v prodejnách Baťa.

www.gabor.de

Konečně auto stejně výjimečné, jako jste vy. Zbrusu nový luxusní hatchback Volvo V40. Dokáže vás upozornit na osoby v kontaktním dosahu vozu a spolu s airbagy pro chodce vám pomůže zajistit jejich bezpečnost. Jeho přeplňovaný motor je jednoznačně natolik efektivní, že si toho všimne nejen vaše noha na pedálu plynu. A emise? Jen 94 g CO₂, jedna z nejlepších hodnot ve své třídě. Nic obyčejného v něm neobjevíte. Jste jedineční, váš vůz by měl být také.

JEDINEČNÉ JAKO VY

**PŘEDSTAVUJE SE ZBRUSU NOVÉ VOLVO V40
JE TO O VÁS**

CENA VČETNĚ DPH OD 590 000 Kč

VOLVOCARS.CZ

T 800 1 VOLVO (800 186 586)

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂: 3–7 l/100 km, 94–129 g/km.